

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service.

(Kontinuitet i anbringelsen mv.)

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 979 af 1. oktober 2008, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 1346 af 19. december 2008, foretages følgende ændringer:

1. I § 48, stk. 1, ændres ”kommunalbestyrelsen” til: ”myndigheden”.
2. I § 52, stk. 1, 2. pkt., ændres ”§ 56” til: ”§§ 56, 57 a, 57 b, 58, § 68, stk. 2 og 3, og § 68 a”.
3. I § 54 ændres ”§ 52, stk. 3, nr. 8, og §§ 58 og 60” til: ”§ 52, stk. 3, nr. 8”.
4. §§ 60 og 61 ophæves.
5. I § 62 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:
”Stk. 5. Børn og unge-udvalget kan i særlige tilfælde træffe afgørelse om, at en anbringelse uden for hjemmet efter § 58 af et barn, der ikke er fyldt 1 år, skal gælde i 3 år, hvis det er overvejende sandsynligt, at de forhold, der begrundes anbringelsen, vil være til stede i denne periode. De samme beføjelser har Ankestyrelsen og retten.”
Stk. 5 bliver herefter stk. 6.
6. I § 62, stk. 5, der bliver stk. 6, ændres ”Stk. 1-4” til: ”Stk. 1-5”.
7. I § 64, stk. 1, ændres ”§§ 51, 58 og 63” til: ”§§ 51, 58, 63, § 68, stk. 3, og § 68 a”.
8. I § 65, stk. 1, indsættes efter ”handleplaner, jf. §§ 68 eller 70,”: ”eller ikke har hjemgivet barnet eller den unge med den fornødne hjemgivelsesperiode, jf. § 68, stk. 2 og 3,”.
9. I § 65, stk. 1, indsættes efter litra d som nyt litra:
”e) at der skal træffes en ny afgørelse om hjemgivelse, som i fornødent omfang tager hensyn til barnets bedste med hensyn til spørgsmålet om hjemgivelsesperioden og hjemgivelsesperiodens længde, jf. § 68, stk. 2 og 3,”
Litra e-f bliver hefter litra f-g.
10. I § 65, stk. 4, ændres ”§§ 51, 58, 60 og 63” til: ”§§ 51, 58, 63 og 68 a”.

11. *Overskriften til § 68* affattes således:

”*Ophør af foranstaltninger og videreførelse af anbringelser*”.

12. *§ 68, stk. 1*, affattes således:

”Foranstaltninger efter § 52, stk. 3, skal ophøre, når formålet er nået, når de ikke længere opfylder deres formål eller når den unge fylder 18 år, jf. dog § 76.”

13. I *§ 68* indsættes efter *stk. 1* som nye stykker:

”*Stk. 2*. Et anbragt barn eller en anbragt ung kan først hjemgives efter, at kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om hjemgivelse og om hjemgivelsesperiodens længde, jf. *stk. 4*. I særlige tilfælde kan kommunalbestyrelsen beslutte, at der ikke skal være en hjemgivelsesperiode.

Stk. 3. I tilfælde, hvor forældremyndighedsindehaveren anmoder om at få hjemgivet et barn eller en ung, der er anbragt med samtykke efter § 52 *stk. 1*, skal kommunalbestyrelsen tage stilling til spørgsmålet om hjemgivelse senest 7 dage fra anmodningen fremsættes. Der samme gælder såfremt en ung over 15 år, der er anbragt med samtykke efter § 52 *stk. 1*, anmoder om at blive hjemgivet.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte længden af en hjemgivelsesperiode. Hjemgivelsesperioden kan vare op til 6 måneder, og længden fastsættes under hensyn til:

- 1) muligheden for at sikre en skånsom og planlagt hjemgivelse for barnet eller den unge,
- 2) forberedelse af eventuel støtte til barnet eller den unge eller forældrene efter hjemgivelsen efter servicelovens § 52, *stk. 3*, nr. 1, 3, 5, 6 eller 7 og
- 3) kommunens mulighed for at foretage en vurdering af, om der er grundlag for at træffe afgørelse efter § 58 eller § 68 a i situationer, hvor forældrene har tilbagekaldt et samtykke til en frivillig anbringelse efter § 52, *stk. 3*, nr. 8.

Stk. 5. Hjemgivelsesperioden er en videreførelse af den eksisterende anbringelse efter § 52, *stk. 3*, nr. 8.”

Stk. 2-5 bliver herefter *stk. 6-9*.

14. *§ 68, stk. 2, 1. pkt.*, der bliver *stk. 6, 1. pkt.*, ophæves.

15. I *§ 68, stk. 2*, indsættes to steder efter ”§ 58”: ”eller § 68 a”.

16. I *§ 68* indsættes efter *stk. 2*, der bliver *stk. 6*, som nye stykker:

”*Stk. 7*. Kommunalbestyrelsen kan afvise at behandle en begæring fra forældrene om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt efter

- 1) § 58 med en længere genbehandlingsfrist efter § 62, *stk. 5*, hvis der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene hos forældrene, anbringelsesstedet, barnet eller den unge, eller
- 2) § 68 a, hvis der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene hos anbringelsesstedet, barnet eller den unge.

Stk. 8. Afvises begæringen om hjemgivelse ikke, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om hjemgivelse.

Stk. 9. Hvis kommunalbestyrelsen ikke kan imødekomme begæringen om hjemgivelse, forelægge sagen til afgørelse i børn og unge-udvalget.”

Stk. 3-5, der bliver *stk. 7-9*, bliver herefter *stk. 10-12*.

17. I *§ 68, stk. 3*, der bliver *stk. 10*, udgår ”efter *stk. 2*”.

18. I § 68, stk. 5, der bliver stk. 12, affattes således:

”Kommunalbestyrelsen i den unges opholdskommune skal senest 6 måneder forud for ophør af en anbringelse ved det fyldte 18. år træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for efterværn og i givet fald træffe afgørelse om, hvilke foranstaltninger, der skal iværksættes efter § 76. Kommunalbestyrelsen skal forinden da i samarbejde med den unge have revideret handleplanen og herunder have taget stilling til den unges videre forløb med hensyn til uddannelse og beskæftigelse samt øvrige relevante forhold.”

19. Efter § 68 indsættes:

”§ 68 a. Børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om, at et barn eller en ung, der efter § 52, stk. 3, nr. 8, har været anbragt uden for hjemmet i mindst 3 år, fortsat skal være anbragt uden for hjemmet i en videreført anbringelse, hvis barnet eller den unge har opnået en så stærk tilknytning til anbringelsesstedet, at det på kortere og længere sigt må antages at være af væsentlig betydning for barnets eller den unges bedste at forblive på anbringelsesstedet. Afgørelser om videreførelse af en anbringelse efter 1. pkt. skal ikke forelægges for børn og unge-udvalget til fornyet afgørelse efter § 62.

Stk. 2. For et barn eller en ung, der er fyldt 15 år, kan der kun træffes afgørelse om videreførelse af en anbringelse efter stk. 1, hvis barnet eller den unge samtykker til afgørelsen.

Stk. 3. Børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om videreførelse af en anbringelse efter stk. 1, uanset at betingelserne i § 52, stk. 3, nr. 8, eller § 58 ikke længere er opfyldt.

Stk. 4. Til brug for børn og unge-udvalgets afgørelse om videreførelse af anbringelsen, jf. stk. 1, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en indstilling, der indeholder:

- 1) en revideret undersøgelse af barnets forhold, jf. § 50,
- 2) en revideret handleplan, jf. § 140,
- 3) en psykologisk, lægefaglig eller anden børnesagkyndig helhedsvurdering af barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet, og
- 4) barnets eller den unges holdning til videreførelse af anbringelsen.”

20. I § 69, stk. 5, 1. pkt., udgår ”eller § 60”.

21. I § 69, stk. 5, indsættes tre steder efter ”§ 58”: ” eller § 68 a”.

22. I § 71, stk. 1, 4. pkt. ændres ”lov om forældremyndighed og samvær” til: ”forældreansvarsloven”.

23. § 72 stk. 1, nr. 3, ophæves.

Nr. 4-9 bliver herefter nr. 3-8.

24. I § 72, stk. 1, indsættes efter nr. 5, der bliver nr. 4, som nyt nummer:

”5) videreførelse af en anbringelse efter § 68 a,”

Nr. 6-9, der bliver nr. 5-8, bliver herefter nr. 6-9.

25. § 74, stk. 1, nr. 3, ophæves.

Nr. 4-11 bliver herefter nr. 3-10.

26. I § 74, stk. 1, indsættes efter nr. 5, som bliver nr. 4, som nyt nr.:

”5) videreførelse af en anbringelse efter § 68 a,”

Nr. 6-11, der bliver nr. 5-10, bliver herefter nr. 6-11.

27. I § 74, stk. 4, 1. pkt., ændres ”60, 62 og 63” til: ”62, 63, 68 a”.

28. I § 75, stk. 1, ændres ” 60 og 63” til: ”63, 68 a”.

29. I § 109, stk. 5, udgår ”der er fyldt 6 år, og”.

30. I § 140, stk. 1, 1. pkt., ændres ”efter § 52, § 58 eller § 76” til: ”, jf. § 52 og § 76”.

31. § 159 affattes således:

§ 159. ”Velfærdsministeren kan fastsætte regler om, at forældrene og barnet eller den unge betaler for døgnopholdet, jf. § 52, stk. 3, nr. 8. Der kan ikke fastsættes betaling for et døgnophold efter § 52, stk. 3, nr. 8, når der er tale om en videreførelse af en anbringelse efter § 68 a.”

32. I § 195 a, stk. 2, ændres ”folketingsåret 2008-09” til: ”folketingsåret 2009-10”.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2009.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Regeringen prioriterer samfundets indsats over for de mest udsatte børn og unge meget højt. Regeringen er derfor blandt andet meget optaget af løbende at sikre, at kommunale myndigheders indsats over for de udsatte børn og unge sker så tidligt som muligt og med fokus på, hvad der er bedst for barnet eller den unge. Særligt børn og unge, der er anbragt udenfor hjemmet, er en udsat gruppe, som – selvom de ikke længere bor sammen med forældrene under utilstrækkelige forhold – fortsat har en række særlige behov, som det er vigtigt, at de kommunale myndigheder er opmærksomme på i tilrettelæggelsen af den fortsatte indsats. Et af de helt centrale behov for anbragte børn og unge er behovet for at få stabilitet i deres liv.

Regeringen og satspuljepartierne blev i forbindelse med satsuljeaftalen for 2009 enige om at forbedre de kommunale myndigheders muligheder for at give anbragte børn og unge øget stabilitet og kontinuitet under anbringelsen. Der var samtidig enighed om en yderligere styrkelse af den kommunale indsats over for børn, der følger med deres mor på krisecenter.

Dette lovforslag udmønter denne del af satsuljeaftalen. Samtidig er lovforslaget første del af et større udspil om en styrket indsats over for udsatte børn og unge og deres forældre, Barnets Reform, som partierne bag forhandlingerne om satspuljen er enige om at drøfte i 2009. Et af de centrale elementer i både dette lovforslag og i Barnets Reform er at sikre et større fokus på hensynet til barnets bedste (barnets tarv) frem for hensynet til forældrene.

2. Lovforslagets formål

Regeringen vil med dette lovforslag styrke mulighederne for, at anbragte børn og unge, på trods af deres individuelle vanskeligheder, kan opnå samme muligheder for personlig udfoldelse, udvikling og sundhed som deres jævnaldrende ved at sikre større kontinuitet og stabilitet i anbragte børns liv. Kontinuitet og stabilitet opnås ved, at de anbragte børn kommer til at opleve færre genanbringelser, skift, flytninger og brud i deres tilværelse. Lovforslaget skal medvirke til, at især de mindre børn, der er anbragt udenfor hjemmet, sikres mere stabile og trygge rammer i deres første leveår, hvor de helt centrale kognitive, sociale og adfærdsmæssige kompetencer grundlægges. Samtidig skal lovforslaget medvirke til, at anbragte børn og unge, der har opnået en stærk tilknytning til anbringelsesstedet og anbringelsesstedets omsorgspersoner, ikke skal kunne hjemgives, hvis det er af væsentlig betydning for barnets eller den unges bedste at forblive på anbringelsesstedet. Lovforslaget skal endvidere medvirke til at gøre overgangen mellem anbringelse og hjemtagelse mere glidende og samtidig give kommunalbestyrelsen mulighed for at sikre, at hjemgivelsen bliver så optimal for barnet og den unge så muligt gennem et planlagt og veltilrettelagt forløb for barnet eller den unge.

Herudover ønsker regeringen en yderligere styrkelse af indsatsen over for den gruppe børn, der følger med deres mor på krisecenter. Disse børn har ofte været udsat for traumatiske og voldsomme oplevelser, og dette lovforslag udvider målgruppen af børn, der skal sikres en hurtig og professionel psykologbehandling, så de får bedre hjælp til at håndtere og bearbejde deres situation.

3. Lovforslagets baggrund

Lovforslagets indhold er blandt andet baseret på anbefalinger, som indgik i betænkning nr. 1463 om retssikkerhed i anbringelsessager, som Socialministeriets Udvalg om anbragte børns og forældres retssikkerhed (Retssikkerhedsudvalget) afgav i 2005. Derudover tager forslaget udgangspunkt i den forskningsmæssige viden, der er på området.

3.1 Retssikkerhedsudvalgets anbefalinger

Som led i forliget om anbringelsesreformen i 2004 blev der nedsat et udvalg om anbragte børns og forældres retssikkerhed i anbringelsessager (Retssikkerhedsudvalget). Der henvises til forarbejderne til lov nr. 1442 af 22. december 2004 om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (anbringelsesreformen).

Udvalgets betænkning (nr. 1463 fra 2005 om retssikkerhed i anbringelsessager) indeholder en række anbefalinger, hvor hensynet til barnets tarv er i fokus. Konkret anbefaler udvalget i betænkningens afsnit om kontinuitet blandt andet at fastsætte en regel om en længere genbehandlingsfrist på tre år, der kan gælde i sager om tvangsmæssig anbringelse af børn under et år, og at der skabes mulighed for, at en anbringelse kan videreføres uden tidsbegrænsning, hvis barnet eller den unge har været anbragt uden for hjemmet i en længere periode, og barnet eller den unge har etableret en stærk tilknytning til anbringelsesstedet.

Desuden anbefaler udvalget, at der gives mulighed for såkaldt åben adoption, og at mulighederne for brugen af tvangsadoption udvides. Justitsministeriet fremsætter i starten af 2009 et lovforslag, der indebærer en vis udvidelse af adgangen til tvangsadoption.

De foreslåede regler er i forbindelse med udvalgsarbejdet vurderet i forhold til internationale konventioner. Justitsministeriet har i den forbindelse udtalt, at de foreslåede nye bestemmelser er i overensstemmelse med den Europæiske Menneskerettighedskonvention set i lyset af FN's Børnekonvention.

3.2 Forskning mv.

Forskning viser, at manglende stabilitet og mange genanbringelser blandt andet forringer anbragte børn og unges muligheder for at etablere en stærk tilknytning til deres nærmeste omsorgspersoner. Det forringer deres evner til og muligheder for at indgå i sociale sammenhænge, herunder evnen til at etablere venskaber og netværk. Forskningen viser også, at der er en tæt sammenhæng mellem disse vilkår og børnenes/de unges muligheder for at klare sig i uddannelsessystemet og dermed muligheden for på sigt at blive i stand til at klare sig selv. Samtidig viser forskningen, at mange anbragte børn de facto oplever ustabilitet i deres anbringelser. Resultaterne fra SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærds undersøgelse "Anbragte børns udvikling og vilkår" (08:23) fra 2008 viser således, at hvert tiende anbragt barn har været anbragt på mindst 3 forskellige steder, inden de fylder 11 år. Årsagen hertil er blandt andet, at nogle børn og unge hjemgives til forældrene uden tilstrækkelig forberedelse, uden hensyntagen til barnets tilknytning til anbringelsesstedet, og uden at der er sikkerhed for, at forældrene på længere sigt er i stand til at tage vare på barnet eller den unge. Samme forskning viser, at 46 procent af alle hjemgivelser af børn under 11 år efterfølges af en genanbringelse.

4. Lovforslagets fire hovedelementer

I lovforslagets første hovedelement foreslås det at give de kommunale myndigheder (børn og ungeudvalget) mulighed for i særlige tilfælde at anbringe 0-1 årige børn i op til tre år uden krav om genbehandling af sagen. Formålet er at sikre barnet stabile og trygge rammer i sine første leveår. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1 nr. 5 og 6.

I lovforslagets anden hovedelement foreslås det at give kommunalbestyrelsen pligt til altid at træffe afgørelse forud for en hjemgivelse og fastsætte en hjemgivelsesperiode på op til seks måneder, når et barn eller en ung hjemgives fra en anbringelse. En hjemgivelsesperiode er således den periode, der løber fra kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om hjemgivelse af barnet eller den unge og til det tidspunkt, hvor barnet eller den unge er hjemme hos forældrene igen og anbringelsen er ophørt. Kun i særlige tilfælde kan kommunalbestyrelsen beslutte, at der ikke skal være en hjemgivelsesperiode. Formålet er at sikre anbragte børn og unge en veltilrettelagt hjemgivelse og give kommunalbestyrelsen en periode til at vurdere, om anbringelsen evt. skal opretholdes uden samtykke, jf. § 58. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1 nr. 13.

I lovforslagets trejde hovedelement foreslås det at give de kommunale myndigheder (børn og ungeudvalget) mulighed for at videreføre en anbringelse, som ikke følger de almindelige regler om genbehandling. Denne afgørelse kan træffes, selvom der ikke længere er grundlag for en anbringelse efter § 52 eller § 58, hvis barnet eller den unge er blevet særligt knyttet til anbringelsesstedet. Formålet er også her at tilgodese hensynet til barnet eller den unges behov for trygge og stabile opvækstvilkår ved at vægte barnet eller den

unges mangeårige tilknytning til for eksempel plejefamilien højere end forældrenes ønske om at få hjemgivet barnet. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1 nr. 19.

Lovforslagets fjerde og sidste hovedelement retter sig mod en anden gruppe sårbare børn, nemlig de børn der følger med deres mor på krisecenter. Forslaget foreslår, at målgruppen udvides for den nuværende forpligtelse til at tilbyde psykologbehandling til at omfatte alle børn – uanset alder. Forslaget har til formål at sikre, at alle børn, der opholder sig på et krisecenter, får tilbud om hurtig hjælp til at komme igennem deres traumatiske oplevelser. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1 nr. 29.

5. Lovforslagets hovedindhold

5.1. Anbringelse i tre år af børn under et år uden genbehandling af sagen

5.1.1. Gældende ret

Reglerne om, hvornår en afgørelse om tvangsmæssig anbringelse af børn og unge uden for hjemmet skal tages op til fornyet behandling i børn og unge-udvalget, findes i servicelovens § 62. Heraf følger det, at børn og unge-udvalget ved genbehandlingen af en sag skal påse, at betingelserne for den tvangsmæssige anbringelse fortsat er opfyldt. Kravet om genbehandling af sager om tvangsmæssige anbringelser er begrundet i, at der er tale om meget indgribende foranstaltninger over for forældrene og barnet, når barnet anbringes uden for hjemmet uden samtykke. Derfor har det været vigtigt at sikre, at de besluttende myndigheder – udover den løbende opfølgning på, om anbringelsesgrundlaget fortsat er til stede – skal behandle disse sager med bestemte intervaller for fortsat at kunne opretholde den tvangsmæssige anbringelse. Fristen for genbehandling af sagen afhænger af, om barnet tidligere har været anbragt – og hvornår.

Hvis barnet *ikke* har været anbragt uden for hjemmet inden for det seneste år før datoen for den aktuelle anbringelse, forudsætter en videreførelse af den tvangsmæssige anbringelse, ud over et år fra børn og unge-udvalgets afgørelse, en fornyet afgørelse i sagen. For disse sager gælder altså en genbehandlingsfrist på *et år*. Hvis barnet derimod *har* været anbragt uden for hjemmet inden for det seneste år før datoen for den aktuelle anbringelse, er børn og unge-udvalget først forpligtet til at genbehandle en sag om tvangsmæssig anbringelse *to år* efter, at afgørelsen blev truffet.

Der kan undtagelsesvist træffes afgørelse om fastsættelse af en længere frist efter § 62 stk. 4, når de forhold, der ligger til grund for afgørelsen, med overvejende sandsynlighed må antages at være ved ud over fristen.

Efter gældende regler skal sager om tvangsmæssige anbringelser således som udgangspunkt automatisk genbehandles af børn og unge-udvalget indenfor henholdsvis en et- eller toårig frist. Hvis børn og unge-udvalget finder, at anbringelsesgrundlaget ikke længere er til stede, dvs. at der ikke længere er ”åbenbar risiko for at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade”, vil barnet skulle hjemgives, jf. servicelovens §§ 58 og 68. Det gælder selvom, de forhold hos forældrene, som har begrundet anbringelsen, viser sig kun at være midlertidigt forbedret, og selvom der tidligere har været gentagne tilbagefald hos forældrene for eksempel i form af tilbagefald til et massivt alkohol- og stofmisbrug, eller at familien tidligere har fået hjemgivet børn, der var anbragt uden for hjemmet, som efterfølgende er blevet genanbragt uden for hjemmet på grund af forældrenes tilbagefald.

5.1.2. Velfærdsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Den eksisterende mulighed for, at børn og unge-udvalget kan fastsætte en forlænget genbehandlingsfrist efter § 62, stk. 4, anvendes kun sjældent ved førstegangsanbringelser. For at tydeliggøre behovet for, at kommunale myndigheder sikrer, at især sårbare små børn gives stabile opvækstrammer, foreslås det derfor, at børn og unge-udvalget får mulighed for i særlige tilfælde at træffe afgørelse om, at en anbringelse af et barn under et år uden samtykke skal være gældende for en periode på tre år. Afgørelsen skal kunne træffes, når det er overvejende sandsynligt, at de forhold, der begrunder anbringelsen, vil være til stede i hele denne periode. Derudover foreslås det at begrænse forældrenes ret til at få sagen genoptaget. Begrundelsen herfor er, at særligt de helt små børn har behov for kontinuitet og stabilitet i opvæksten. Det foreslås derfor, at kommunalbestyrelsen kan afvise at behandle en begæring fra forældrene om hjemgivelse af barnet eller den unge, hvis der ikke er sket væsentlige ændringer af de forhold hos forældrene, der begrundede afgørelsen.

Afvises begæringen om hjemgivelse skal kommunalbestyrelsen ikke på baggrund af de foreliggende oplysninger behandle sagen. Forældrene kan klage over afgørelsen til Det Sociale Nævn. Hvis kommunalbestyrelsen finder, at der er væsentligt ændrede forhold, skal kommunalbestyrelsen realitetsbehandle sagen. På baggrund af denne behandling, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om hjemgivelse eller, hvis kommunalbestyrelsen ikke finder grundlag for at hjemgive barnet, forelægge sagen for børn og unge-udvalget.

Forslaget retter sig mod de tilfælde, hvor der for eksempel er tale om spædbørn født af alvorligt psykisk syge forældre, forældre med psykisk eller kognitiv funktionsnedsættelse eller forældre med vedvarende misbrugsproblemer. Nyeste forskning fra SFI (08:23) 2008 peger på, at mødre til børn, der anbringes tidligt, lang oftere er misbrugere, end mødre til børn, der anbringes senere i barndommen. Dette skal ses i sammenhæng med, at samme forskning viser, at forældre til et repræsentativt udsnit af anbragte børn over en årrække ikke ændrer deres sociale situation nævneværdigt, så de bliver i stand til at imødekomme barnets behov i dagligdagen i hjemmet. Det centrale formål med lovændringen er således at skabe ro om barnets situation. Det gøres ved at give mulighed for at styrke kontinuiteten for de helt små børn ved at begrænse forældrenes adgang til at genåbne sagen i en periode på tre år, medmindre der er væsentligt ændrede forhold hos barnet eller forældrene.

Det er dog generelt vigtigt, at kommunen fortsat overholder gældende regler, som forpligtelser dem til at tilbyde at lave en handleplan for støtten til forældrene jf. § 140 stk., 8, tilbyde forældrene en støtteperson jf. § 54 og til at sørge for, at barnet har samvær og kontakt med forældrene jf. § 71.

Psykologiske udviklingsteorier om børns tidlige udvikling viser, at det er af særligt afgørende betydning for helt små børns udvikling, at de gives mulighed for at etablere tilknytning til stabile omsorgspersoner, og især små børn vurderes derfor at have særlige behov for stabilitet i deres omgivelser. På baggrund af den nævnte forskning og på baggrund af psykologiske udviklingsteorier om børns tidlige udvikling retter forslaget sig derfor mod netop de helt små børn, der endnu ikke er fyldt et år. Selvom der træffes afgørelse om en længerevarende anbringelse, skal der arbejdes på at skabe eller vedligeholde kontakt og tilknytning mellem barnet og forældrene. Det er begrundet både i hensynet til barnets øjeblikkelige behov, og i hensynet til barnets behov på længere sigt.

Forslaget skal ses i sammenhæng med Retssikkerhedsudvalgets anbefalinger om kontinuitet for de mest sårbare børn, som foreslår udvidelse af muligheden for tvangsbortadoption. Som det er anført i formålsparagraffen for kapitel 11 i serviceloven om særlig støtte til børn og unge (§ 46, stk. 2), skal kommunalbestyrelsens støtte til udsatte børn og unge i hvert enkelt tilfælde udformes på baggrund af en konkret vurdering af det enkelte barns eller den enkelte unges og familiens forhold. For nogle af disse børn vil støtten bedst kunne ske gennem en adoption, og kommunen skal derfor løbende vurdere, om der skal laves en forældrevevneundersøgelse af forældrene med henblik på eventuel adoption.

Det vurderes, at lovforslaget hverken hæmmer eller fremmer ligestillingen. Anbragte børn under 0-1 år fordeles sig således tilnærmelsesvist ligeligt mellem drenge og piger.

5.2. Afgørelse om hjemgivelse og fastsættelse af en hjemgivelsesperiode på op til seks måneder

5.2.1 Gældende ret

Efter de gældende regler for ophør af foranstaltning i § 68 skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om hjemtagelse, når en anbringelse skal ophøre. Reglen er dog blevet fortolket således, at hvis forældremyndighedsindehaveren trak samtykket til anbringelsen tilbage, så kunne barnet hjemgives umiddelbart. Forældre kan således i praksis hente deres barn hjem fra en frivillig anbringelse uden varsel. Det kan være et voldsomt skift for anbragte børn og unge pludselig at skulle skifte både primær omsorgsperson, hjem og netværk uden forudgående varsel, når de hjemgives til forældrene, måske efter en længere anbringelsesperiode. Derfor er der efter den nugældende § 60 også mulighed for, at børn og unge-udvalget på baggrund af en indstilling fra kommunalbestyrelsen, jf. § 61, kan fastsætte en hjemtagelsesperiode på op til seks måneder, når ”*hensynet til barnet eller den unge på afgørende måde taler for det.*” Bestemmelsen benyttes imidlertid meget sjældent i praksis. Således fremgår det af Ankestyrelsens årsstatistik for 2007, at bestemmelsen i 2007 kun blev benyttet i fire tilfælde. Det skal ses i sammenhæng med, at der samme år skete 390 hjemgivelser på forældrenes foranledning.

5.2.2. Velfærdsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

For at skåne barnet eller den unge for bratte brud i opvæksten og give barnet den fornødne tid til at vænne sig til at skulle bo et nyt sted foreslås det, at hjemgivelse ikke må ske før, kommunalbestyrelsen rent faktisk har truffet afgørelse herom. Det foreslås desuden at flytte kompetencen til at træffe afgørelse om en hjemgivelsesperiode fra børn og unge-udvalget til kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen skal som altovervejende udgangspunkt altid fastsætte en hjemgivelsesperiode, som kan vare op til seks måneder. Perioden skal fastsættes uanset, om barnet er anbragt frivilligt eller tvangsmæssigt. Alene, hvor der foreligger særlige forhold, kan kommunalbestyrelsen undlade at træffe afgørelse om en hjemgivelsesperiode. Kommunalbestyrelsens afgørelse om hjemgivelse og fastsættelse af en hjemgivelsesperiode skal træffes inden 7 dage i de tilfælde, hvor forældrene til et barn eller en ung anbragt med samtykke, henvender sig med ønske om at få hjemgivet barnet eller den unge. Der samme gælder såfremt en ung over 15 år, der er anbragt med samtykke, anmoder om at blive hjemgivet. Ud over at give barnet eller den unge tid til at vænne sig til at skulle hjemgives, sikrer forslaget, at den kommunale myndighed får tid til at forberede den støtte, som eventuelt skal gives, når barnet eller den unge nu skal bo hos sine forældre. Derudover sikrer forslaget myndigheden tid til at vurdere, om barnet eller den unge i stedet for at blive hjemgivet skal forblive anbragt uden samtykke efter § 58.

Hjemgivelsesperiodens længde skal således også fastsættes under hensyn til muligheden for at sikre en skånsom og planlagt hjemgivelse for barnet eller den unge, muligheden for at forberede eventuel støtte til barnet eller den unge eller forældrene eller med henblik på at vurdere, om der er grundlag for at træffe afgørelse efter § 58.

Det er således et formål med denne del af lovforslaget i højere grad at sætte fokus på barnet eller den unges behov i hjemgivelsessituationen - frem for forældrenes ønsker.

Det vurderes, at lovforslaget hverken hæmmer eller fremmer ligestillingen. Forslaget om hjemgivelsesperiode på op til 6 måneder retter sig mod alle former for anbringelsessteder, og skævheden i forhold til, at drenge oftere anbringes under institutionslignende former end piger, får således ikke betydning i forhold til dette element af lovforslaget.

5.3. Videreførelse af en anbringelse på grund af barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet

5.3.1 Gældende ret

Som nævnt ovenfor skal et barn eller en ung, der er anbragt med forældrenes samtykke efter de gældende regler, som udgangspunkt hjemgives, hvis forældrene trækker samtykket tilbage. Desuden skal barnet eller den unge hjemgives, når der ikke længere er et anbringelsesgrundlag (dvs. når barnet eller den unge ikke længere har behov for særlig støtte, jf. § 52, stk. 1). Der skal ske hjemgivelse, uanset hvor lang tid barnet eller den unge har været anbragt, medmindre betingelserne for at fastsætte en hjemgivelsesperiode er opfyldt.

Det betyder, at der med de gældende regler ikke er mulighed for at tage tilstrækkeligt hensyn til for eksempel den tilknytning til plejeforældrene, som barnet eller den unge måtte have opbygget over en årrække. Der er således ikke mulighed for at opretholde en anbringelse alene på grund af barnet eller den unges tilknytning til for eksempel plejefamilien. Det kan være et problem særligt i de sager, hvor barnet eller den unge oplever plejefamilien som sin familie og plejefamiliens bolig som sit hjem. En række børn og unge risikerer således at opleve alvorlige brud i deres hverdag med risiko for - endnu engang - at få afbrudte og utrygge opvækstvilkår.

5.3.2. Velfærdsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

For i højere grad at vægte hensynet til barnet og den unge foreslås det derfor at give børn og unge-udvalget mulighed for at træffe afgørelse om at videreføre en anbringelse, selvom der ikke længere er grundlag for en anbringelse med eller uden samtykke. Forslaget gælder børn og unge, der har været anbragt uden for hjemmet i mindst tre år, hvor det vurderes, at barnet eller den unge har opnået en så stærk tilknytning til anbringelsesstedet, at det på såvel kort som længere sigt må antages at være af væsentlig betydning for barnet eller den unges bedste at forblive på anbringelsesstedet.

Ved videreførelsen af anbringelsen følges alle almindelige regler, som knytter sig til en almindelig anbringelse efter § 52, stk. 3, nr. 8. Anbringelse efter den foreslåede bestemmelse anses således formelt som en videreførelse af den eksisterende anbringelse, jf. § 52, stk. 3, nr. 8. Det betyder, at alle de regler, der normalt gælder under en anbringelse, herunder kommunalbestyrelsens forpligtelser til at føre tilsyn, følge op på handleplanen og træffe afgørelse om samvær mv., også gælder under en videreført anbringelse med undtagelse af betaling efter § 159.

I overensstemmelse med Retssikkerhedsudvalgets anbefaling i betænkning nr. 1463 fra 2005 om retssikkerhed i anbringelsessager, foreslås det, at en afgørelse om videreførelse af en anbringelse efter denne bestemmelse alene kan træffes eller opretholdes over for unge over 15 år, hvis den unge er enig i afgørelsen. Begrundelsen for denne veto er for de store børn og unge er, at uanset en børnesagkyndig måtte finde at barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet er større end til forældrene, vil det være svært at fastholde dem i en anbringelse og at sikre, at videreførelsen af anbringelsen lever op til formålet omkring øget stabilitet, hvis barnet eller den unge ikke selv ønsker videreførelsen. Fastsættelsen af en 15-års grænse er i overensstemmelse med aldersgrænsen for, hvornår der skal indhentes samtykke til en frivillig anbringelse, jf. § 52, stk. 1, sidste pkt. Det findes væsentligt at opretholde en aldersgrænse på 15 år, da det vurderes som en urimelig byrde at pålægge børn under 15 år at skulle vælge mellem enten at bo hos sine biologiske forældre - som børnene ofte er loyale overfor - eller at bo hos den plejefamilie, som de har været en del af gennem mere end tre år. Sagen skal ikke automatisk behandles på ny, når den unge fylder 15 år, men hvis den unge ikke længere ønsker anbringelsen opretholdt, skal der tages stilling til, hvad der skal ske i sagen.

Forinden der træffes afgørelse om videreførelse af en anbringelse efter den foreslåede § 68 a, skal finde en samtale sted med barnet eller den unge herom, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3, ligesom barnet eller den unge har ret til at lade sig bistå af andre jf. § 48 a.

Det foreslås, at forældrene kan ansøge om at få sagen genoptaget, men kommunalbestyrelsen kan afvise at behandle en sådan begæring, hvis der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene. I Retssikkerhedsudvalgets betænkning nævnes, at relevante forhold kan være forhold hos barnet eller den unge, hos anbringelsesstedet eller hos forældremyndighedsindehaveren. Det foreslås at afvige fra betænkningens forslag på dette punkt. Dette er begrundet i, at kommunalbestyrelsen alene skal vurdere barnets tilknytning til forældre og anbringelsessted. Ændringer af forældrenes forhold eller af forholdene på anbringelsesstedet kan aldrig i sig selv begrunde, at en videreført anbringelse skal ophøre. Der henvises til bemærkningerne i lovforslagets § 1, nr. 19.

Forslaget skal ses i sammenhæng med Retssikkerhedsudvalgets anbefalinger om kontinuitet for de mest sårbare børn, som foreslår muligheden for tvangsadoption. Kommunalbestyrelsens støtte til udsatte børn og unge skal i hvert enkelt tilfælde udformes på baggrund af en konkret vurdering af det enkelte barns eller den enkelte unges og familiens forhold. For nogle af disse børn vil støtten bedst kunne ske gennem en tvangsadoption, og kommunen skal derfor løbende vurdere, om der skal laves en forældrevevneundersøgelse af forældrene med henblik på en indstilling til Ankestyrelsen/Familiestyrelsen om eventuel tvangsadoption, jf. servicelovens § 74, stk. 1, nr. 11.

De ligestillingsmæssige konsekvenser i forhold til anbringelse uden tidsbegrænsning som følge af tilknytning til anbringelsesstedet - vil have en tendens til at have mere indflydelse på anbragte piger end på anbragte drenge. Dette skyldes, at drenge med større sandsynlighed er anbragt under institutionslignende former end piger (SFI (08:23), og da denne del af lovforslaget fortrinsvis retter sig mod familieplejeanbringelser, vil der sandsynligvis være flere piger end drenge, som bliver påvirket af lovforslaget.

5.4. Udvidelse af pligten til at tilbyde psykologbehandling til børn, som følger med deres mor på krisecenter

5.4.1. Gældende ret

Efter de gældende regler skal kommunalbestyrelsen efter servicelovens § 109, stk. 5, tilbyde psykologbehandling til børn over seks år, som følger med deres mor på krisecenter.

5.4.2. Velfærdsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med dette forslag ønsker regeringen at udvide målgruppen for ordningen, så kommunalbestyrelsen forpligtes til at tilbyde psykologbehandling til alle børn uanset alder, som følger med deres mor på krisecenter. Forslaget har til formål at sikre, at alle børn, der opholder sig på et krisecenter, får tilbud om hurtig psykologbehandling til at komme igennem deres traumatiske oplevelser.

5.5 Effektmåling af lovforslaget

Der skal i forbindelse med lovforslagets ikrafttræden igangsættes en effektmåling, der over minimum ti år vil følge målgruppen for at belyse effekterne af lovforslaget. Målgruppen vil være de børn og unge for hvem, der træffes afgørelser efter de nye bestemmelser. Det er hensigten at nedbringe antallet af genanbringelser og utilsigtede brud i anbringelser, hvilket skal medføre større stabilitet for de anbragte børn. De mere stabile forhold for sårbare børn og unge skal give børnene bedre trivsel, der på længere sigt skal øge deres chancer for blandt andet at klare en normal skolegang, uddannelse, undgå kriminalitet og psykisk sygdom.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner

Forslaget vil medføre en merudgift på 14,7 mio. kr. i 2009, 33,1 mio. kr. i 2010, 42,7 mio. kr. i 2011 og 50,0 mio. kr. i 2012. Heraf udgør udgifter for staten 2,1 mio. kr. i 2009, 2,8 mio. kr. i 2010, 2,8 mio. kr. i 2011 og 4,3 mio. kr. i 2012. I de statslige udgifter udgør midler til evaluering 4 mio. kr. fordelt over årene 2009 til 2012. De kommunale merudgifter udgør 12,2 mio. kr. i 2009, 29,8 mio. kr. i 2010, 39,4 mio. kr. i 2011 og 45,2 mio. kr. i 2012. De administrative udgifter udgør 0,4 mio. kr. i 2009 og 0,5 mio. kr. fra 2010 til 2012.

Når ordningen for videreførelse af anbringelser af børn og unge, der har været anbragt i mere end tre år, er indfaset, vil de årlige udgifter til alle forslag være på 76,1 mio. kr. Merudgiften er til kompensation for kommunernes merarbejde, til statsligt merforbrug og til behandlingen i de sociale nævn og i Ankestyrelsen. Beløbene er en ramme. Et eventuelt mindre forbrug end rammen vil gå tilbage til satspuljen. Kompensationen skal forhandles med de kommunale parter.

Der er blevet foretaget en VAKKS analyse af, hvilken betydning lovforslaget vil have for kommunernes administration og selvstyre. Analysen har givet anledning til enkelte uddybende justeringer i bemærkningerne.

7. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ikke økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

8. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.”

9. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

10. Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

11. Hørte myndigheder og organisationer

Lovforslaget været sendt i høring hos 3F – Fagligt Fælles Forbund, Advokatrådet, Ankestyrelsen, Børne og kulturchefforeningen, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab (v/ formand Hanne Børner), Dansk Industri, Dansk Psykiatrisk Selskab, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Psykologforening, Danske Regioner, Dansk Sygeplejeråd, Den Danske Dommerforening, Familieplejen Danmark, Familiestyrelsen, FOA – Fag og Arbejde, BUPL - Forbundet af

Pædagoger og Klubfolk, Foreningen af Danske Døgninstitutioner, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Foreningen af statsforvaltningsjurister, ForældreLANDSforeningen, HK/kommunal, Institut for Menneskerettigheder, Kommunernes Landsforening, Kristelig Fagbevægelse, Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre, Landsforeningen af Kvindekrisecentre, Landsforeningen af Opholdssteder, og Skole- og Behandlingstilbud, Landsforeningen af Socialpædagoger, Lægeforeningen, Danmarks Lærerforening, Lærernes Centralorganisation, Plejefamiliernes Landsforening, Red Barnet, Rigsadvokaten, Rådet for Socialt Udsatte, Socialpædagogernes Landsforbund, Statsforvaltningerne og TABUKA.

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	14,7 mio. kr. i 2009, 33,1 mio. kr. i 2010, 42,7 mio. kr. i 2011 og 50,0 mio. kr. i 2012.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	0,4 mio. kr. i 2009 og 0,5 mio. kr. i 2010 til 2012.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Der foretages en rent sproglig rettelse, idet ”kommunalbestyrelsen” er erstattet med ”myndigheden”, da det rettelig er flere forskellige myndigheder, der træffer afgørelser efter de bestemmelser, der er oplyst i § 48, stk. 1. For eksempel træffer børn og unge-udvalget afgørelse efter §§ 51, 58, 62, 63, § 71, stk. 3, og § 75.

Til nr. 2

Forslaget om ændringen af § 52 er konsekvens af ændringerne i nr. 13 og 18. Desuden tilføjes en henvisning til § 58. Med denne ændring er der ikke tåltænkt en materiel ændring af retsstillingen. Ændringen i § 52, stk. 1, har således til hensigt at synliggøre, at afgørelsen efter stk. 1 sker med samtykke, men at der også er mulighed for at iværksætte visse af de foranstaltninger, der er oplyst i § 52, stk. 3, uden samtykke jf. §§ 56, 57 a, 57 b, 58, § 68, stk. 2 og 3, og § 68 a.

Til nr. 3

Konsekvensændring som følge af at § 60 ophæves, jf. nr. 4. Det er fortsat meningen, at der skal gives tilbud om en støtteperson til forældremyndighedsindehaveren i en hjemgivelsesperiode, jf. nr. 13. Desuden foreslås det, at der skal gives tilbud om en støtteperson til forældre, hvis barn er anbragt i en videreført anbringelse, jf. nr. 19. Det findes dog ikke nødvendigt at henvise til § 68, stk. 3 og § 68 a, da der i begge tilfælde er tale om en fortsættelse af en eksisterende anbringelse efter § 52, stk. 3, nr. 8.

Til nr. 4

Det foreslås at ophæve den nugældende § 60, da bestemmelserne om hjemgivelsesperioder med forslaget vil blive indeholdt i § 68, jf. nr. 13.

Det foreslås desuden at ophæve § 61, da kommunalbestyrelsen med forslaget selv kan træffe afgørelse om en hjemgivelsesperiode, jf. nr. 13, og derfor ikke skal forelægge sagen for børn og unge-udvalget.

Til nr. 5 og 6

Det foreslås at give børn og unge-udvalget mulighed for i særlige tilfælde at træffe afgørelse om, at en anbringelse af et barn under 1 år uden for hjemmet uden samtykke, jf. § 58, skal gælde i tre år, hvis det er overvejende sandsynligt, at de forhold, der begrundet anbringelsen, vil være til stede i hele denne periode. Det betyder, at sagen ikke følger de normale frister for genbehandling i § 62, stk. 1 og 2. Anbringelsesgrundlaget skal således ikke prøves under den 3-årige periode, medmindre forældrene begærer hjemgivelse, og der er sket væsentlige ændringer af forhold hos forældrene, anbringelsesstedet, barnet eller den unge.

Et eksempel på bestemmelsens anvendelsesområde kan være en sag om et barn, hvis mor er psykisk syg og har været det over en årrække. Eller hvor barnet har søskende, som har været anbragt siden fødslen, og som stort set ikke har haft nogen kontakt med moderen under anbringelsen. I kommunalbestyrelsens indstilling til børn og unge-udvalget skal familiens eventuelle misbrugs- og sygdomshistorik således indgå, ligesom en vurdering af barnets og eventuelle andre søskendes anbringelseshistorik. Oplysninger om forældres misbrug eller sygdom, til brug for at stykke en sygdoms- eller misbrugshistorik sammen, vil allerede efter gældende regler jf. § 50, stk. 10 være oplyst i sagen. Ligeledes vil informationer på eventuelle søskendes anbringelseshistorik være belyst jf. § 50, § 140 og § 148, stk. 3.

Bestemmelsen vil være særlig relevant i forhold til vordende forældre, da der så er mulighed for meget tidligt i barnets liv at sikre det kontinuitet. Kommunalbestyrelsen vil da på baggrund af en undersøgelse af de vordende forældres forhold efter § 50, stk. 10, kunne vurdere, om der, allerede straks efter at barnet er født, er grundlag for at indstille til børn og unge-udvalget, at barnet skal anbringes uden for hjemmet efter denne bestemmelse.

Kommunalbestyrelsens støtte til udsatte børn og unge skal i hvert enkelt tilfælde udformes på baggrund af en konkret vurdering af det enkelte barns eller den enkelte unges og familiens forhold. For nogle af disse børn vil støtten bedst kunne ske gennem en adoption, og kommunen skal derfor løbende vurdere, om der skal laves en forældreve-neundersøgelse af forældrene med henblik på eventuel adoption. Det vil derfor være hensigtsmæssigt, hvis kommunen i rekrutteringen af plejefamilier til helt små børn, der anbringes efter denne bestemmelse, afsøger muligheden for at finde plejefamilier, der også kunne have et ønske om at blive adoptivforældre for barnet.

Børn og unge-udvalgets afgørelse om anbringelse uden samtykke med en forlænget genbehandlingsfrist efter den foreslåede bestemmelse kan påklages til Ankestyrelsen efter de almindelige regler, jf. servicelovens § 168 og kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

I forbindelse med anvendelse af bestemmelsen er det generelt vigtigt, at kommunen fortsat overholder gældende regler, som forpligter dem til at tilbyde at lave en handleplan for støtten til forældrene jf. § 140 stk., 8, tilbyde forældrene en støtteperson jf. § 54 og til at sørge for, at barnet har samvær og kontakt med forældrene jf. § 71.

Hvis kommunen i forbindelse med den løbende vurdering af forholdene finder, at forholdene i hjemmet gradvist forbedres, kan tre-års perioden anvendes til at øge kontakten mellem forældrene og barnet. Det kan ske gradvist for eksempel med hyppigere kontakt, længere besøg i hjemmet og i ferier. Det vil kunne give grundlag for en beslutning om barnets fremtidige forhold og en mere stabil situation for barnet.

På baggrund af en vurdering af barnet og dets behov kan der, efter udløbet af den tre-årige periode, træffes afgørelse om, at barnet hjemgives, hvis forældrenes forhold vurderes at være varigt forbedrede. Hvis der træffes afgørelse om, at barnet ikke kan hjemgives efter denne periode, skal der træffes afgørelse om den fortsatte anbringelse efter § 52, stk. 3, nr. 8, eventuelt uden samtykke, jf. § 58. Hvis barnet har opnået en stærk tilknytning til anbringelsesstedet, vil der eventuelt kunne være grundlag for at træffe afgørelse om videreførelse af anbringelsen, også selv om det oprindelige anbringelsesgrundlag ikke mere er til stede, jf. nr. 19.

Til nr. 7

Efter den gældende § 64 har kommunalbestyrelsen ansvaret for at fuldbyrde tvangsmæssige afgørelser truffet over for forældrene eller barnet. Det foreslås, at kommunalbestyrelsen i overensstemmelse med praksis også får det formelle ansvar for at fuldbyrde afgørelser om hjemgivelsesperioder truffet efter den foreslåede § 68, stk. 2 og 3, jf. nr. 13. Som en konsekvens af, at der med den foreslåede § 68 a, jf. nr. 19, gives mulighed for at børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om videreførelse af en anbringelse, foreslås det, at kommunalbestyrelsen også skal fuldbyrde disse afgørelser.

Til nr. 8 og 9

Forslaget er en konsekvens af, at kompetencen til at fastsætte en hjemgivelsesperiode flyttes fra børn og unge-udvalget til kommunalbestyrelsen, jf. nr. 13. Ændringen i § 65, der omhandler de sociale nævns kompetencer til at tage sager op af egen drift, betyder, at hvis kommunalbestyrelsen i forbindelse med en afgørelse om hjemgivelse efter den foreslåede § 68, stk. 2, ikke i fornødent omfang tager hensyn til barnets eller den unges bedste, kan Det Sociale Nævn pålægge kommunalbestyrelsen at træffe en ny afgørelse om hjemgivelse. Det er således sigtet med bestemmelsen, at de sociale nævn kan pålægge kommunen at tage op til fornyet overvejelse, om der bør træffes en afgørelse om en hjemgivelsesperiode, herunder længden af denne periode. I overensstemmelse med den hidtidige retsstilling kan de sociale nævn alene pålægge kommunalbestyrelsen at træffe en ny afgørelse, men kan ikke selv træffe afgørelse om indholdet af afgørelsen.

Til nr. 10

Forslaget giver Ankestyrelsen kompetence til at træffe afgørelse i sager om videreførelse af anbringelse, jf. nr. 19 og til at pålægge kommunalbestyrelsen at gennemføre afgørelsen. Herudover udgår henvisningen til § 60 som konsekvens af, at bestemmelsen foreslås ophævet.

Til nr. 11

Det foreslås at ændre den gældende overskrift til § 68, så det illustrerer, at overskriften nu også skal dække den foreslåede nye § 68 a, jf. nr. 19, som omhandler videreførelse af allerede etablerede anbringelser.

Til nr. 12

Efter den gældende § 68, stk. 1, skal foranstaltninger ophøre, ”når formålet er nået, når de ikke længere opfylder deres formål *under hensyn til barnets eller den unges særlige behov*, eller når den unge fylder 18 år”. Børn og unge i en videreført anbringelse efter den foreslåede § 68 a, jf. nr. 19, vil imidlertid ikke nødvendigvis have et særligt behov for støtte, hvorfor formuleringen foreslås at udgå af § 68, stk. 1.

Herudover udgår henvisningen til § 60 som konsekvens af, at bestemmelsen foreslås ophævet. Derudover udgår henvisningen til §§ 56 og 58. Denne ændring er et forsøg på at tydeliggøre systematikken i bestemmelserne om særlig støtte til børn og unge. Alle de foranstaltninger, der kan iværksættes – herunder anbringelse uden for hjemmet, er oplistet i § 52, stk. 3. På den baggrund omfatter en henvisning til § 52, stk. 3, alle foranstaltningstyper, hvad enten de iværksættes med samtykke efter § 52, stk. 1, 2. pkt., eller uden samtykke, jf. § 56, 58, § 68 stk. 2 og 3 og § 68 a. Der er således for denne del alene tale om en teknisk ændring.

Det følger derfor, at alle hjemgivelsesperioder, jf. nr. 13, og videreførte anbringelser, jf. nr. 19, som alle øvrige foranstaltningstyper skal ophøre, ”når formålet er nået, når de ikke længere opfylder deres formål, eller når den unge fylder 18 år.” Ved eksempelvis en videreførelse af en anbringelse efter den foreslåede § 68 a er formålet at opretholde barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet. Har barnet eller den unge ikke længere det tilknytningsforhold til anbringelsesstedet, der begrundede den videreførte anbringelse, vil anbringelsen således ikke længere opfylde sit formål, og skal ophøre.

Til nr. 13

Det foreslås som en præcisering af den gældende bestemmelse om ophør af anbringelse i den gældende § 68, stk. 2, at et barn eller en ung, der er anbragt uden for hjemmet, ikke kan hjemgives til forældrene, uden kommunalbestyrelsen forinden har truffet en afgørelse herom.

Bestemmelsen skal understøtte den samlede ændrede proces omkring hjemgivelse, hvor det velovervejede og tilrettelagte forløb for barnet eller den unge vægtes højere end forældrenes mulighed for at få barnet hjem umiddelbart. I overensstemmelse hermed foreslås det desuden at flytte kompetencen til at fastsætte en hjemgivelsesperiode fra børn og unge-udvalget til kommunalbestyrelsen og at indføre, at der som udgangspunkt altid skal fastsættes en hjemgivelsesperiode.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med en hjemgivelse altid skal træffe afgørelse om en hjemgivelsesperiode. Hjemgivelsesperioden kan vare op til seks måneder. Kun i særlige tilfælde kan kommunalbestyrelsen beslutte, at der ikke skal fastsættes en hjemgivelsesperiode. Bestemmelsen har flere formål:

- 1) Den skal hindre, at en hjemgivelse sker pludseligt og uden forberedelse, så den er til skade for barnets eller den unges trivsel og udvikling. Det kan for eksempel være, at barnet eller den unge er ved at afslutte et igangværende skole- eller uddannelsesforløb på anbringelsesstedet, at barnet eller den unge har brug for tid til at vænne sig til at skulle hjem gennem hyppigere samvær med forældrene, eller at barnet eller den unge har brug for tid til at tage ordentligt afsked med venner og omsorgspersoner på anbringelsesstedet.
- 2) Den skal give kommunalbestyrelsen mulighed for at tilrettelægge hjemgivelsen. Kommunalbestyrelsen skal for det første kunne forberede støtte til barnet eller den unge eller forældrene efter hjemgivelsen efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 1, 3, 5, 6 eller 7. For det andet kan det være hensigtsmæssigt, at kommunalbestyrelsen i samarbejde med forældrene i bredere forstand sikrer, at der er gode forhold for barnet efter hjemgivelsen, for eksempel ved at sikre at barnet har et passende fritids-, skole- og/eller dagtilbud straks efter hjemgivelsen
- 3) Endelig skal kommunalbestyrelsen have mulighed for at overveje, om en hjemgivelsesperiode skal benyttes til at vurdere, om sagen skal forelægges børn og unge-udvalget med henblik på afgørelse om tvangsmæssig anbringelse efter servicelovens § 58 eller opretholdelse af en anbringelse på grund af barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet efter den foreslåede § 68 a.

Hjemgivelsesperioden kan vare fra få dage til seks måneder afhængigt af behovet. Det vurderes dog, at det kun sjældent vil være relevant at fastsætte hjemgivelsesperioder af længere varighed, da op til seks måneder er ganske lang tid i et barns perspektiv. Hjemgivelsesperioden må i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet ikke være længere, end formålet med at fastsætte perioden tilsiger. I kommunalbestyrelsens vurdering af periodens længde skal barnet eller den unges og eventuelle søskendes anbringelseshistorik indgå. Således vil det også være relevant i forhold til det konkrete barn eller den konkrete unge, om der har været hjemgivelser og efterfølgende genanbringelser for barnet eller den unges søskende. Ligeledes vil der kunne være grundlag for, at forældrenes eventuelle sygdoms- og misbrugshistorik medtages i kommunens vurdering af hjemgivelsesperiodens længde. Oplysninger herom vil efter glædende regler Jf. § 50, § 140 og § 148, stk. 3. være belyst, men skal for at undgå genanbringelser tillægges betydning.

Endelig skal forholdene og behovene for særlige støttetiltag, skoletilbud, fritidstilbud mv. indgå. I hjemgivelsesperioden kan kommunalbestyrelsen lave et udslusningsforløb, der således langsomt giver barnet eller den unge mulighed for at vænne sig til det nye liv.

Kommunalbestyrelsens afgørelse om fastsættelse af en hjemgivelsesperiode kan påklages til Det Sociale Nævn efter de almindelige regler i kapitel 10 i retssikkerhedsloven, jf. servicelovens § 166. Kommunalbestyrelsen skal forelægge en anmodning fra forældrene om hjemgivelse af barnet eller den unge til afgørelse i børn og unge-udvalget, hvis kommunalbestyrelsen ikke kan imødekomme forældrenes ønske om hjemgivelse.

Kommunalbestyrelsens afgørelse om hjemgivelse og fastsættelse af hjemgivelsesperiode skal træffes inden 7 dage i de tilfælde, hvor forældre til et barn eller en ung anbragt med samtykke fra forældrene, henvender sig med ønske om at få hjemgivet barnet eller den unge eller hvor en ung på 15 år eller derover anmoder om at blive hjemgivet fra en frivillig anbringelse. Af hensyn til både børn og forældre, der ønsker en hjemgivel-

se, er det vigtigt, at tidsperspektivet for hjemgivelsen hurtig fastlægges, således at både børn og forældre får trykthed i at vide, hvornår deres livssituation forandres.

Kommunalbestyrelsen kan alene undlade at fastsætte en hjemgivelsesperiode i særlige tilfælde. Det alt-overvejende udgangspunkt er således, at der skal fastsættes en hjemgivelsesperiode. Særlige tilfælde kan for eksempel være, hvis plejeforældrene flytter eller siger op samtidig med, at barnet eller den unge af andre årsager skal hjemgives. I sådanne tilfælde vil det ofte være bedre for barnet eller den unge at komme hjem med det samme end at blive anbragt hos nye plejeforældre i en kortere hjemgivelsesperiode. Det kan også være, at hjemgivelsen sker lige op til skolestart, hvor det vurderes at være til barnet eller den unges bedste at komme hjem hurtigt og starte i ny skole samtidig med, at de øvrige børn starter i skole. Endelig er der tilfælde, hvor et barn eller en ung anbringes kortvarigt, for eksempel på grund af moderens hospitalsindlæggelse. I sådanne tilfælde vil det ikke være hensigtsmæssigt, at der fastsættes en hjemgivelsesperiode.

Til nr. 14 og 15

Forslaget er en konsekvens af nr. 18. Således skal kommunalbestyrelsen orientere børn og unge-udvalget, hvis kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om hjemgivelse af et barn, hvis anbringelse har været videreført efter § 68 a.

Til nr. 16

Kommunalbestyrelsen kan afvise at behandle en begæring fra forældrene om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt efter § 58 med en længere genbehandlingsfrist efter § 62, stk. 5, eller efter § 68 a, hvis der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene.

I forhold til børn eller unge anbragt efter § 58 med en længere genbehandlingsfrist efter § 62, stk. 5, skal forholdene hos forældremyndighedsindehaveren være ændret på en lang række parametre, for at der kan være tale om, at forholdene er væsentlig ændrede. Ingen af de omstændigheder, der udgjorde en væsentlig faktor for barnet eller den ungs mistriivsel eller forventede mistriivsel, herunder forældrenes psykiske sygdom og misbrugsadfærd, må være til stede.

I forhold til § 68 a vil væsentlige ændringer for eksempel kunne være, at barnet eller den unge ikke længere føler et tilhørsforhold til anbringelsesstedet men langsomt har opnået større tilknytning til forældremyndighedsindehaveren. Det kan også være, at der er forhold hos anbringelsesstedet, som er væsentlig ændrede. For eksempel kan den primære omsorgsperson i plejefamilien forlade familien på grund af skilsmisse eller død.

Hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at forholdene for barnet/ den unge eller forældremyndighedsindehaveren har ændret sig væsentligt, skal kommunalbestyrelsen realitetsbehandle forældrenes anmodning om hjemgivelse. I så fald skal kommunalbestyrelsen iværksætte de fornødne undersøgelser, med henblik på at træffe afgørelse om hjemgivelse eller, hvis kommunalbestyrelsen ikke finder, at der er grundlag for hjemgivelse, forelægge sagen for børn og unge-udvalget.

Hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at forholdene ikke er væsentligt ændrede, kan forældremyndighedsindehaveren indbringe kommunens afvisning af at behandle sagen for Det Sociale Nævn, jf. servicelovens § 166, stk. 1, og kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Til nr. 17

Teknisk rettelse. Konsekvens af nr. 13.

Til nr. 18

Det foreslås at foretage en præcisering af den nugældende § 68, stk. 5, om kommunalbestyrelsens pligt til at træffe afgørelse om efterværn seks måneder, inden den unge fylder 18 år. Forslaget skyldes, at der har været usikkerhed om bestemmelsens indhold. Ændringen er således alene en sproglig præcisering af den gældende retsstilling, så det nu klart fremgår, at der ikke blot skal foretages en foreløbig vurdering af behovet for efterværn, men at det er selve afgørelsen om efterværn efter § 76, der skal træffes senest 6 måneder forud for den unges fyldte 18. år. Desuden præciseres det i overensstemmelse med § 140, stk. 1, at der skal udarbejdes en handleplan, inden der træffes afgørelse om foranstaltninger.

Til nr. 19

Det foreslås, at en eksisterende anbringelse skal kunne videreføres, hvis barnet eller den unge har været anbragt i mindst tre år, og efter denne periode har opnået så stærk en tilknytning til anbringelsesstedet, at det på kortere såvel som længere sigt må antages at være af væsentlig betydning for barnet eller den unges bedste at forblive på anbringelsesstedet. Afgørelsen kan træffes, uanset om barnet eller den unge har været anbragt frivillig eller tvangsmæssigt efter hhv. § 52 eller § 58, og uanset om barnet stadig har et støttebehov.

Kommunalbestyrelsen kan indstille til børn og unge-udvalget, at der skal træffes en afgørelse efter den foreslåede bestemmelse, uanset om forældrene anmoder om at få barnet eller den unge hjemgivet. For børn og unge, der har været anbragt mere end 3 år, vil muligheden for at træffe en sådan afgørelse, når som helst under anbringelsen, medvirke til at give børn og unge tryghed i anbringelsen, så de ikke skal være usikre på, om de kan blive boende eller ej, hvis de føler sig tæt knyttet til anbringelsesstedet.

Bestemmelsen forventes fortrinsvist anvendt i forhold til børn og unge, der er anbragt i plejefamilier, men vil også kunne anvendes i forhold til børn og unge, der er anbragt på en døgninstitution eller på et opholdssted. Et barn eller en ung kan således godt have en stærk tilknytning til et opholdssted eller en institution, dels i form af tilknytning til en eller flere pædagoger eller andet personale, dels i forhold til selve stedet og omgivelserne. Det vigtige er, at barnet eller den unge oplever anbringelsesstedet som sit hjem og føler et stærkt tilhørsforhold til stedet og de omsorgspersoner, der er på stedet. Barnet eller den unge kan også være tæt knyttet til andre børn på anbringelsesstedet, skolen, fritidsaktiviteter mv. Barnet eller den unges følelsesmæssige tilknytning til en eller flere personer, er en forudsætning for, men er ikke eneafgørende i forhold til, at kunne træffe afgørelse efter denne bestemmelse.

En afgørelse om anbringelse uden for hjemmet efter denne bestemmelse kan træffes, ikke kun for børn og unge, der har været anbragt på samme anbringelsessted i hele anbringelsesperioden, men også for børn og unge, der har været anbragt på flere anbringelsessteder. Det afgørende er barnets eller den unges tilknytning til det aktuelle anbringelsessted sammenholdt med tilknytningen til forældrene.

Et barn eller en ungs tilknytning til et anbringelsessted kan ikke i almindelighed antages at ophøre, fordi en ansat, som barnet eller den unge er særlig knyttet til for eksempel barnets eller den unges kontaktpædagog, forlader stedet. I vurderingen af barnets eller den unges tilknytning til opholdsstedet eller institutionen bør imidlertid indgå, om det kan forventes, at opholdsstedet eller institutionen har rammer, der sikrer, at der fortsat vil være omsorgspersoner, som vil kunne være en del af barnets eller den unges tilværelse gennem hele anbringelsen. Det er også baggrunden for, at det forventes, at bestemmelsen fortrinsvis anvendes i forhold til børn i plejefamilier, da man her har større sikkerhed for, at de personer, som barnet er tilknyttet, forbliver på anbringelsesstedet hele barndommen igennem.

Som udgangspunkt vil barnet eller den unge ikke kunne skifte anbringelsessted uden, at der skal ske hjemgivelse til forældrene, da det netop er egenskaber ved det konkrete anbringelsessted, der begrunder, at en anbringelse efter denne bestemmelse kan videreføres. Det kan dog være, at barnet eller den unges tilknytning til for eksempel en bestemt pædagog på en døgninstitution kan betyde, at dennes jobskifte kan begrunde en opretholdt anbringelse på et andet anbringelsessted. Man kan også forestille sig, at en plejefamilie beslutter sig for at oprette et opholdssted, og at der derfor formelt sker en ændring af anbringelsesstedet. I sådanne situationer vil der kunne ske fortsat opretholdelse af anbringelsen, men da der ofte vil være tale om væsentlig ændrede forhold, vil en bedømmelse af den konkrete situation kunne føre til, at forældrene kan forlange sagen forelagt for børn og unge-udvalget efter den foreslåede § 68, stk. 5, jf. forslaget nr. 16.

I de sager, hvor det på baggrund af en forældrevevneundersøgelse vurderes, at forældrene er uden forældrevevne, vil det efter bestemmelserne i adoptionsloven samtidig skulle vurderes, hvorvidt der er mulighed for, at barnet kan blive adopteret af plejefamilien.

For en videreførelse af en anbringelse efter den foreslåede § 68 a, jf. § 52, stk. 3, nr. 8, gælder alle de normale regler under en anbringelse. Det betyder, at kommunalbestyrelsen således fortsat skal føre tilsyn med barnet og herunder revidere handleplanen og vurdere, om der er grundlag for at ændre indsatsen eller hjemgive barnet. Desuden gælder de almindelige regler for samvær og kontakt, ligesom forældremyndighedsindehaveren fortsat skal have tilbudt en støtteperson. Det foreslås, at der ikke kan fastsættes betaling for en videreført anbringelse efter § 68 a, jf. nr. 30. Konsekvensen ville eksempelvis være, at anbragte unge ville kunne risikere at skulle tage stilling til, om deres forældre eller om de selv vil skulle betale for anbringelsen.

Der er således en risiko for, at betaling for anbringelsen kan indvirke på de unges ønske om fortsat at være anbragt.

Når kommunalbestyrelsen skal forelægge en indstilling for børn og unge-udvalget om opretholdelse af en anbringelse uden tidsbegrænsning, er der krav om, at følgende punkter indeholdes i indstillingen for at sikre, at sagen er oplyst bedst muligt ved udvalgets behandling af sagen:

- 1) en revideret undersøgelse af barnets forhold, jf. § 50,
- 2) en revideret handleplan, jf. § 140,
- 3) en psykologisk, lægefaglig eller anden børnesagkyndig helhedsvurdering af barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet, og
- 4) barnets eller den unges holdning til videreførelsen af anbringelsen

Indstillingen skal give børn og unge-udvalget det bedst mulige grundlag at træffe afgørelsen på.

Som grundlag for en beslutning om videreførelse af en anbringelse uden for hjemmet på grund af barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet, skal der foretages en børnesagkyndig vurdering af tilknytningen. Undersøgelsen skal indeholde en helhedsvurdering af barnets eller den unges tilknytning til selve anbringelsesstedet og til anbringelsesstedets omsorgspersoner, samt barnets eller den unges tilknytning til netværk og omgivelserne i form af for eksempel daginstitution, skole, fritidsinteresser mv. Undersøgelsen skal også vurdere, hvilken betydning det vil have for barnet eller den unges sundhed og udvikling, hvis barnet eller den unge flyttes fra anbringelsesstedet.

Der skal i denne vurdering, med lige så stor vigtighed, indgå en vurdering af barnet eller den unges tilknytning til sine forældre, eventuelle søskende, bedsteforældre mv. samt andre forhold hos forældrene, der kan have betydning for barnets tilknytning til forældrene. I helhedsvurderingen af barnet eller den unges tilknytning skal der endvidere indgå en vurdering af, hvordan tilknytningen på sigt må antages at kunne udvikle sig, herunder når barnet eller den unge bliver voksen. Det skal således vurderes, hvilket netværk barnet eller den unge må forventes at have, når det bliver 18 år og fremefter, dels hvis barnet eller den unge hjemgives, dels hvis barnet eller den unge forbliver på anbringelsesstedet. Der skal således lægges vægt på, om for eksempel plejeforældrene eller institutionen også vil være der for barnet eller den unge, når barnet eller den unge bliver voksen. Der skal ligeledes lægges vægt på, om barnet eller den unge med tiden vil antages at kunne få en så stærk tilknytning til de biologiske forældre, at det på langt sigt vil være bedst for barnet eller den unge, hvis der sker en hjemgivelse.

I overensstemmelse med Retssikkerhedsudvalgets anbefaling i betænkning nr. 1463 fra 2005 om retssikkerhed i anbringelsessager, foreslås det, at en afgørelse om videreførelse af en anbringelse efter denne bestemmelse alene kan træffes eller opretholdes over for unge over 15 år, hvis den unge er enig i afgørelsen. Begrundelsen for denne veto er for de store børn og unge er, at uanset en børnesagkyndig måtte finde, at barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet er større end til forældrene, vil det være svært at fastholde dem i en anbringelse og at sikre, at videreførelsen af anbringelsen lever op til formålet omkring øget stabilitet, hvis barnet eller den unge ikke selv ønsker videreførelsen. Fastsættelsen af en 15-års grænse er i overensstemmelse med aldersgrænsen for, hvornår der skal indhentes samtykke til en frivillig anbringelse, jf. § 52, stk. 1, sidste pkt. Det findes væsentligt at opretholde en aldersgrænse på 15 år, da det vurderes som en urimelig byrde at pålægge børn under 15 år at skulle vælge mellem enten at bo hos sine biologiske forældre - som børnene ofte er loyale overfor - eller at bo hos den plejefamilie, som de har været en del af gennem mere end tre år. Sagen skal ikke automatisk behandles på ny, når den unge fylder 15 år, men hvis den unge ikke længere ønsker anbringelsen opretholdt, skal der tages stilling til, hvad der skal ske i sagen.

Reglen skal ses i sammenhænge med servicelovens § 48, hvorefter der skal finde en samtale sted med barnet uanset barnets alder, inden der kan træffes afgørelse efter blandt andet den foreslåede § 68 a. Desuden fremgår det, at barnets eller den unges holdning til videreførelsen af anbringelsen skal fremgå af kommunalbestyrelsens indstilling til børn og unge-udvalget, jf. ovenfor. Barnet eller den unge har ret til at lade sig bistå af andre jf. § 48 a.

En videreførelse af en anbringelse efter den foreslåede bestemmelse er uden tidsbegrænsning. Herved forstås, at de almindelige regler om genbehandling efter § 62 ikke følges, og at anbringelsesgrundlaget således ikke tages op til genbehandling uden, at der er klaget i sagen, eller at kommunalbestyrelsen vurderer, at der ikke længere er grundlag for en videreført anbringelse.

Kommunalbestyrelsen har alene pligt til at behandle en anmodning om hjemgivelse af barnet eller den unge, hvis der foreligger væsentlig ændrede forhold. Se nærmere herom under nr. 16.

Til nr. 20

Forslaget er en konsekvens af, at § 60 foreslås ophævet, jf. nr. 4.

Til nr. 21

Det foreslås, at hvis der er truffet afgørelse om videreførelse af en anbringelse efter den foreslåede § 68 a, jf. nr. 19, og kommunalbestyrelsen på et tidspunkt ønsker at ændre anbringelsesstedet, skal børn og ungeudvalget træffe fornyet afgørelse efter § 68 a, hvis betingelserne herfor er til stede. Afgørelsen om valg af fornyet anbringelsessted træffes herefter af kommunalbestyrelsen.

En videreført anbringelse på grund af barnet eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet vil betyde, at der som udgangspunkt ikke kan træffes afgørelse om ændring af anbringelsesstedet, da anbringelsesgrundlaget herved ikke længere vil være til stede. Der kan dog være sager, hvor eksempelvis en plejefamilie, som barnet er tæt knyttet til, opretter et opholdssted og derfor formelt skifter fra at være plejefamilie efter service-lovens § 66, nr. 1, til at være et opholdssted efter § 66, nr. 4, eller omvendt. I sådanne tilfælde sker der ikke reelle ændringer af barnet eller den unges tilknytning til de nærmeste omsorgspersoner men alene en formel ændring af typen af anbringelsessted. Der vil i sådanne tilfælde ofte være grund til, at kommunalbestyrelsen følger barnet eller den unge nøje i tiden efter afgørelsen om ændret anbringelsessted for at vurdere, om barnet eller den unges trivsel og tilknytning til anbringelsesstedet ændres, når rammerne for anbringelsen ændres.

Til nr. 22

Forslaget er en konsekvens af, at lov om forældremyndighed og samvær er ophævet og erstattet af forældreansvarsloven.

Til nr. 23

Forslaget er en konsekvens af, at § 60 foreslås ophævet. Forældremyndighedsindehaveren eller den unge, der er fyldt 15 år, tilbydes ikke advokatbistand, når kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om en hjemgivelsesperiode, da det alene er i sager, der behandles ved børn og ungeudvalget, at forældremyndighedsindehaveren eller den unge skal tilbydes advokatbistand. Det vurderes desuden, at hjemgivelsesperioden kun sjældent vil være af længere varighed. Derudover tilsiger hensynet til kontinuitet i barnet eller den unges liv, at sagen kan behandles hurtigt. Endelig er den altovervejende hovedregel, at der skal træffes afgørelse om en hjemgivelsesperiode, hvorfor der sjældent vil være belæg for at klage over, at en sådan er fastsat.

Til nr. 24

Det foreslås, at forældrene og den unge over 15 år gives ret til advokatbistand i sager om videreførelse af en anbringelse efter § 68 a, jf. nr. 19.

Til nr. 25

Forslaget er en konsekvens af, at § 60 foreslås ophævet, jf. nr. 4.

Til nr. 26

Forslaget er en konsekvens af indførslen af muligheden for, at børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om videreførelse af anbringelsen, jf. nr. 19.

Til nr. 27

Forslaget er en konsekvens af, at § 60 foreslås ophævet. Samtidig foreslås det, at børn og unge-udvalgets behandling af sager efter den foreslåede § 68 a, jf. nr. 19, omfattes af bestemmelsen om kvalificeret flertal i § 74, stk. 4, 1.

Til nr. 28

Forslaget er en konsekvens af, at § 60 foreslås ophævet. Samtidig foreslås det, at børn og unge-udvalgets formand, eller i dennes fravær næstformanden, skal kunne træffe foreløbige afgørelser efter den foreslåede § 68 a, jf. nr. 19.

Til nr. 29

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at tilbyde psykologbehandling til alle børn, der følger med deres mor på krisecenter. Udover at udvide målgruppen i forhold til de gældende regler, hvor forpligtelsen alene omfatter børn, der er fyldt seks år, indeholder forslaget ingen ændringer af gældende ret.

Behandlingens omfang kan – som i dag - strække sig fra fire til ti timer alt efter det enkelte barns behov. Har et barn efter ti timers behandling behov for yderligere behandling, må den efterfølgende behandling bevilges efter servicelovens § 52 eller efter anden lovgivning.

Pligten til at tilbyde psykologbehandling supplerer de allerede eksisterende forpligtelser, som kommunalbestyrelsen har i forhold til at hjælpe børn og unge med behov for særlig støtte – herunder børn, der opholder sig på et krisecenter. Kommunalbestyrelsen skal således fortsat iværksætte undersøgelser efter § 50 af børn, som de er bekymrede for, og foranstaltninger efter servicelovens §§ 52, 56 eller 58 over for barnet, når der er behov herfor. Den viden, der udspringer af psykologbehandlingen, vil kunne indgå i den kommunale myndigheds vurdering af behovet for en § 50 undersøgelse og evt. for nødvendigheden af videre foranstaltninger.

Kommunalbestyrelsen kan undlade at tilbyde psykologbehandling af et barn på krisecenter, hvis behandlingen vurderes at være til skade for barnet, for eksempel hvis barnet allerede er i et andet behandlingsforløb, og iværksættelse af psykologbehandlingen vil forstyrre dette.

Til nr. 30

Forslaget er et forsøg på lovteknisk at tydeliggøre systematikken i bestemmelserne om særlig støtte til børn og unge. Der er således tale om sproglige ændringer, som skal sikre at samme systematik anvendes i loven, men som ikke ændrer på retstilstanden. Alle de foranstaltninger, der kan iværksættes over for et barn eller en ung med behov for særlig støtte – herunder anbringelse uden for hjemmet, er oplistet i § 52, stk. 3. På den baggrund omfatter en henvisning til § 52, stk. 3, alle foranstaltningstyper, hvad enten de iværksættes med samtykke efter § 52, stk. 1, 2. pkt., eller uden samtykke efter §§ 56, 58, § 68 stk. 2 og 3 og § 68 a. Der er således alene tale om en teknisk ændring, og der skal således fortsat udarbejdes en handleplan, hvad enten iværksættelsen af foranstaltningen sker med eller uden samtykke.

Til nr. 31

Forslaget er et forsøg på at tydeliggøre systematikken i bestemmelserne om særlig støtte til børn og unge som beskrevet ovenfor under nr. 29. Det forudsættes således som hidtil, at forældrene og anbragte børn og unge betaler for døgnopholdet efter de eksisterende regler.

Det foreslås dog, at der ikke kan fastsættes betaling for en videreført anbringelse efter den foreslåede § 68 a, jf. nr. 19.

Til nr. 32

Med lov nr. 542 af 06. juni 2007 blev der i servicelovens § 48 a indført en ret for børn, der får behandlet en sag om særlig støtte efter servicelovens kapitel 11, til på ethvert tidspunkt af sagens behandling at lade sig bistå af andre, medmindre myndigheden træffer afgørelse om, at barnet eller den unges interesse i at lade sig bistå bør vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser. Det er et krav, at bisidderen er fyldt 15 år og er omfattet af straffelovens regler om tavshedspligt.

I forbindelse med folketingsbehandlingen af lovforslaget (L 135, folketingssamlingen 2007-2008, 2. samling) blev det besluttet at indføre en revisionsbestemmelse i servicelovens § 195 a, stk. 2, hvorefter socialministeren (nu velfærdsministeren) senest i folketingsåret 2008-09 skal fremsætte et forslag til revision af § 48 a. I betænkningen over lovforslaget afgivet den 10. maj 2007 udtalte et flertal af partierne bag lovændringen: ”Imidlertid er det ikke nødvendigvis nogen let opgave at være bisidder i forbindelse med sager om særlig støtte, og derfor har S, RV og SF foreslået, at der indskrives en revisionsbestemmelse i loven, så Folketingets partier efter en 2-årig periode kan vurdere, om de foreslåede ændringer er vidtrækkende nok, eller det er nødvendigt at fremme børns adgang til professionel hjælp.”

Reglerne om børns hørings- og klageret vil være en del af det udredningsarbejde, der forgår i Barnets Reform frem til medio 2009. Det foreslås derfor at udskyde revisionen af § 48 a, så behovet for en eventuel revision af bestemmelsen kan vurderes i forbindelse med Barnets Reform, som partierne bag Aftale om satspuljen på det sociale område 2009-2012 har besluttet at forhandle i forbindelse med drøftelserne om satspuljen for 2010.

Til § 2

Det foreslås, at lovforslaget træder i kraft den 1. juli 2009.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

§ 48. Forinden kommunalbestyrelsen træffer afgørelse efter §§ 51, 52, 56, 57 a, 58, 62 og 63, § 65, stk. 2 og 4, og §§ 68-71 og 75, skal der finde en samtale sted med barnet eller den unge herom.

Stk. 2. Samtalen kan undlades, i det omfang barnets modenhed eller sagens karakter i afgørende grad taler imod samtalens gennemførelse. Kan samtalen ikke gennemføres, skal barnets holdning til den påtænkte afgørelse søges tilvejebragt.

1. I § 48, stk. 1, ændres ”kommunalbestyrelsen” til: ”myndigheden”.

§ 52. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om foranstaltninger efter stk. 3, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte. Afgørelsen træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren, jf. dog § 56. En afgørelse efter stk. 3, nr. 8, kræver tillige samtykke fra den unge, der er fyldt 15 år.

Stk. 2. Medmindre særlige forhold gør sig gældende, kan støtte kun iværksættes efter gennemførelse af en undersøgelse, jf. § 50 eller § 51. Kommunalbestyrelsen skal altid vælge den eller de mindst indgribende formålstjenlige foranstaltninger, som kan løse de problemer, der er afdækket gennem undersøgelsen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan iværksætte hjælp inden for følgende typer af tilbud:

1) Konsulentbistand med hensyn til barnets eller den unges forhold. Kommunalbestyrelsen kan herunder bestemme, at barnet eller den unge skal søge dagtilbud, fritidshjem, ungdomsklub, uddannelsessted eller lignende.

2) Praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet.

3) Familiebehandling eller behandling af barnets eller den unges problemer.

4) Døgnophold, jf. § 55, for både forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge og andre medlemmer af familien i en plejefamilie, på et godkendt opholdssted eller på en døgninstitution, jf. § 66, nr. 1, 4 og 5, eller i et botilbud, jf. § 107 eller § 144.

5) Aflastningsordning, jf. § 55, i en netværksplejefamilie, i en plejefamilie, på et godkendt opholdssted eller på en døgninstitution, jf. § 66, nr. 1, 2, 4 og 5.

6) Udpegning af en personlig rådgiver for barnet eller den unge.

7) Udpegning af en fast kontaktperson for barnet eller den unge og for hele familien.

8) Anbringelse af barnet eller den un-

2. I § 52, stk. 1, 2. pkt., ændres ”§ 56” til: ”§§ 56, 57 a, 57 b, 58, § 68, stk. 2 og 3, og § 68 a”.

ge uden for hjemmet på et anbringelsessted, jf. § 66.

9) Formidling af praktiktilbud hos en offentlig eller privat arbejdsgiver for den unge og i den forbindelse udbetaling af godtgørelse til den unge.

10) Anden hjælp, der har til formål at yde rådgivning, behandling og praktisk og pædagogisk støtte.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan yde økonomisk støtte til udgifter i forbindelse med foranstaltninger efter stk. 3 og yde økonomisk støtte, hvis støtten erstatter en ellers mere indgribende og omfattende foranstaltning efter stk. 3. Støtten kan ydes, når forældremyndighedens indehaver ikke selv har midler dertil.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan yde økonomisk støtte til udgifter, der bevirker, at en anbringelse uden for hjemmet kan undgås, at en hjemgivelse kan fremskyndes, eller at støtten i væsentlig grad kan bidrage til en stabil kontakt mellem forældre og børn under et eller flere børns anbringelse uden for hjemmet.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen skal under en graviditet træffe afgørelse om foranstaltninger efter stk. 3, nr. 2, 3, 4, 7 eller 10, og stk. 4 og 5, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets særlige behov for støtte efter fødslen. Afgørelsen træffes med samtykke fra forældrene. Stk. 2 finder anvendelse ved afgørelsen.

§ 54. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde forældremyndighedens indehaver en støtteperson i forbindelse med barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 8, og §§ 58 og 60.

§ 60. Er et barn eller en ung med samtykke fra forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, anbragt uden for hjemmet, og tilbagekaldes samtykket, kan børn og unge-

3. I § 54 ændres ”§ 52, stk. 3, nr. 8, og §§ 58 og 60” til: ”§ 52, stk. 3, nr. 8”.

4. §§ 60 og 61 ophæves.

udvalget beslutte, at barnet eller den unge i op til 6 måneder fra tilbagekaldelsen af samtykket ikke skal kunne hjemgives, uanset at betingelserne i § 58 ikke er opfyldt. En sådan beslutning om en hjemgivelsesperiode kan træffes, når hensynet til barnet eller den unge på afgørende måde taler for det.

Stk. 2. Er et barn eller en ung anbragt uden for hjemmet uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, og er der ikke grundlag for at opretholde anbringelsen, jf. § 58, kan børn og unge-udvalget beslutte, at barnet eller den unge i op til 6 måneder fra afgørelsen ikke skal kunne hjemgives. En sådan beslutning om en hjemgivelsesperiode kan træffes, når hensynet til barnet eller den unge på afgørende måde taler for det.

Stk. 3. Afgørelser efter stk. 1 og 2 kan træffes foreløbigt efter reglerne i § 75, når betingelserne herfor er opfyldt.

§ 61. En indstilling om, at et barn eller en ung ikke kan hjemtages i op til 6 måneder efter § 60, skal indeholde en redegørelse for

- 1) grundlaget for, at betingelserne i § 60 anses for opfyldt,
- 2) de forhold i familien og hos barnet eller den unge eller i dennes omgivelser, som i en hjemtagelsesperiode på op til 6 måneder kan bidrage til at klare vanskelighederne,
- 3) den handleplan for anbringelsen, jf. § 140, herunder den støtte og de initiativer, som er påtænkt for barnet eller den unge og dennes familie i hjemtagelsesperioden og i tiden derefter, og
- 4) barnets eller den unges holdning til den påtænkte foranstaltning.

§ 62. Hvis barnet eller den unge ikke har været anbragt uden for hjemmet inden for det seneste år før datoen for

5. I § 62 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

”Stk. 5. Børn og unge-udvalget kan i

den aktuelle anbringelse, forudsætter opretholdelse af en foranstaltning efter § 58 ud over 1 år fra børn og unge-udvalgets afgørelse fornyet afgørelse i udvalget.

Stk. 2. Hvis barnet eller den unge har været anbragt uden for hjemmet inden for det seneste år før datoen for den aktuelle anbringelse, forudsætter opretholdelse af en foranstaltning efter § 58 ud over 2 år fra børn og unge-udvalgets afgørelse fornyet afgørelse i udvalget.

Stk. 3. Er sagen efter stk. 1 og 2 indbragt for Ankestyrelsen eller forelagt domstolene, regnes fristen fra den endelige afgørelse eller dom. Uanset bestemmelsen i stk. 1 og 2 kan børn og unge-udvalget, Ankestyrelsen eller retten fastsætte en kortere frist for fornyet behandling i udvalget.

Stk. 4. Børn og unge-udvalget kan ved afgørelser efter § 58 undtagelsesvis fastsætte en længere frist end nævnt i stk. 1-3, når de forhold, der ligger til grund for afgørelsen, med overvejende sandsynlighed må antages at vedvare ud over fristen. Samme beføjelser har Ankestyrelsen og retten.

Stk. 5. Stk. 1-4 finder tilsvarende anvendelse ved afgørelser, som Ankestyrelsen træffer efter § 65, stk. 4.

§ 64. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at afgørelser efter §§ 51, 58 og 63 fuldbyrdes.

Stk. 2. Kommunen har mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til forældremyndighedens indehavers bolig, rum eller gemmer for at eftersøge og medtage et barn eller en ung med henblik på at fuldbyrde de afgørelser, der er nævnt i stk. 1.

Stk. 3. Politiet yder bistand til kommunen ved udøvelsen af beføjelser efter stk. 2. Velfærdsministeren fastsætter efter aftale med justitsministeren nærmere regler i en bekendtgørelse om politiets bistand til kommunen.

særlige tilfælde træffe afgørelse om, at en anbringelse uden for hjemmet efter § 58 af et barn, der ikke er fyldt 1 år, skal gælde i 3 år, hvis det er overvejende sandsynligt, at de forhold, der begrunder anbringelsen, vil være til stede i denne periode. De samme beføjelser har Ankestyrelsen og retten.”

Stk. 5 bliver herefter stk. 6.

6. I § 62, *stk. 5*, der bliver *stk. 6*, ændres ”Stk. 1-4” til: ”Stk. 1-5”.

7. I § 64, *stk. 1*, ændres ”§§ 51, 58 og 63” til: ”§§ 51, 58, 63, § 68, *stk. 3*, og § 68 a”

§ 65. Såfremt kommunalbestyrelsen ikke foretager de fornødne undersøgelser, jf. § 50, ikke foretager de fornødne samtaler med barnet eller den unge, jf. § 48, ikke udarbejder de fornødne handleplaner, jf. § 140, eller ikke foretager den fornødne revision af handleplaner, jf. §§ 68 eller 70, ikke i fornødent omfang tager hensyn til barnets bedste i afgørelser om valg af anbringelsessted, herunder også valg af anbringelsessted ved flytning af barnet eller den unge fra et anbringelsessted til et andet og samvær med personer fra barnets eller den unges netværk, jf. § 69, stk. 1 og 2, eller ikke mindst en gang om året taler med barnet eller den unge under besøg på anbringelsesstedet, jf. § 148, kan det sociale nævn træffe afgørelse om,

- a) at der skal iværksættes en undersøgelse, jf. § 50,
- b) at der skal finde samtale sted med barnet eller den unge, jf. § 48,
- c) at der skal udarbejdes en handleplan, jf. § 140,
- d) at en handleplan skal revideres, jf. §§ 68 eller 70,
- e) at der skal træffes en ny afgørelse, som i fornødent omfang tager hensyn til barnets bedste i spørgsmål om valg af anbringelsessted, ændring af anbringelsessted og samvær med personer fra barnets eller den unges netværk, jf. § 69, stk. 1 og 2, og
- f) at der skal tales med barnet eller den unge under besøg på anbringelsesstedet, jf. § 148.

Stk. 2. Hvis der er behov for foranstaltninger efter § 52 og kommunalbestyrelsen undlader at iværksætte disse i fornødent omfang, kan det sociale nævn pålægge kommunalbestyrelsen at træffe en afgørelse eller træffe en foreløbig afgørelse om foranstaltninger.

Stk. 3. Det sociale nævn kan pålægge kommunalbestyrelsen at gennemføre afgørelser efter stk. 1 og 2. Det sociale nævn kan pålægge kommunalbestyrel-

8. I § 65, *stk. 1*, indsættes efter ”handleplaner, jf. §§ 68 eller 70,”: ”eller ikke har hjemgivet barnet eller den unge med den fornødne hjemgivelsesperiode, jf. § 68, stk. 2 og 3,”.

9. I § 65, *stk. 1*, indsættes efter litra d som nyt litra:

”e) at der skal træffes en ny afgørelse om hjemgivelse, som i fornødent omfang tager hensyn til barnets bedste med hensyn til spørgsmålet om hjemgivelsesperioden og hjemgivelsesperiodens længde, jf. § 68, stk. 2 og 3,”

Litra e-f bliver hefter litra f-g.

10. I § 65, *stk. 4*, ændres ”§§ 51, 58, 60 og 63” til: ”§§ 51, 58, 63 og 68 a”.

sen, at afgørelser truffet efter stk. 1, litra a og b, skal gennemføres inden for en nærmere angivet tidsfrist, når det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges bedste.

Stk. 4. Ankestyrelsen har samme beføjelser som de sociale nævn og kan tillige træffe afgørelse efter §§ 51, 58, 60 og 63 og pålægge kommunalbestyrelsen at gennemføre afgørelsen.

Ophør af foranstaltninger

§ 68. Foranstaltninger efter §§ 52, 56, 58 og 60 skal ophøre, når formålet er nået, når de ikke længere opfylder deres formål under hensyn til barnets eller den unges særlige behov, eller når den unge fylder 18 år.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om hjemgivelse, uanset om barnet eller den unge er anbragt uden for hjemmet efter § 52, stk. 3, nr. 8, § 58 eller § 60, jf. dog stk. 3. Hvis kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt efter § 58, skal kommunalbestyrelsen umiddelbart orientere børn og unge-udvalget herom. Hvis kommunalbestyrelsen ikke kan imødekomme en begæring om hjemgivelse, forelægges sagen til afgørelse i børn og unge-udvalget, jf. § 58.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen har ikke pligt til at behandle en begæring om hjemgivelse efter stk. 2 i den periode, hvor en sag er under behandling i Ankestyrelsen eller ved retten.

Stk. 4. Forud for hjemgivelse skal kommunalbestyrelsen revidere handleplanen, jf. § 140, og angive den videre indsats i forbindelse med hjemgivelsen. I forbindelse med en sanktion efter straffelovens § 74 a skal revisionen særlig vedrøre, hvordan målene om uddannelse eller beskæftigelse nås.

11. *Overskriften til § 68* affattes således:

”Ophør af foranstaltninger og videreførelse af anbringelser”.

12. *§ 68, stk. 1*, affattes således:

”Foranstaltninger efter § 52, stk. 3, skal ophøre, når formålet er nået, når de ikke længere opfylder deres formål eller når den unge fylder 18 år, jf. dog § 76.”

13. I *§ 68* indsættes efter stk. 1 som nye stykker:

”Stk. 2. Et anbragt barn eller en anbragt ung kan først hjemgives efter, at kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om hjemgivelse og om hjemgivelsesperiodens længde, jf. stk. 4. I særlige tilfælde kan kommunalbestyrelsen beslutte, at der ikke skal være en hjemgivelsesperiode.

Stk. 3. I tilfælde, hvor forældremyndighedsindehaveren anmoder om at få hjemgivet et barn eller en ung, der er anbragt med samtykke efter § 52 stk. 1, skal kommunalbestyrelsen tage stilling til spørgsmålet om hjemgivelse senest 7 dage fra anmodningen fremsættes. Der samme gælder såfremt en ung over 15 år, der er anbragt med samtykke efter § 52 stk. 1, anmoder om at blive hjemgivet.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte længden af en hjemgivelsesperiode. Hjemgivelsesperioden kan vare op til 6 måneder, og længden fastsættes under hensyn til:

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen i den unges opholdskommune skal senest 6 måneder forud for ophør af en anbringelse ved det fyldte 18. år træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for foranstaltninger efter § 76. Kommunalbestyrelsen skal samtidig i samarbejde med den unge revidere handleplanen og herunder tage stilling til den unges videre forløb med hensyn til uddannelse og beskæftigelse samt øvrige relevante forhold.

- 4) muligheden for at sikre en skånsom og planlagt hjemgivelse for barnet eller den unge,
- 5) forberedelse af eventuel støtte til barnet eller den unge eller forældrene efter hjemgivelsen efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 1, 3, 5, 6 eller 7 og
- 6) kommunens mulighed for at foretage en vurdering af, om der er grundlag for at træffe afgørelse efter § 58 eller § 68 a i situationer, hvor forældrene har tilbagekaldt et samtykke til en frivillig anbringelse efter § 52, stk. 3, nr. 8.

Stk. 5. Hjemgivelsesperioden er en videreførelse af den eksisterende anbringelse efter § 52, stk. 3, nr. 8.”
Stk. 2-5 bliver herefter stk. 6-9.

14. § 68, *stk. 2, 1. pkt.*, der bliver *stk. 6, 1. pkt.*, ophæves.

15. I § 68, *stk. 2*, indsættes to steder efter ”§ 58”: ”eller § 68 a”.

16. I § 68 indsættes efter *stk. 2*, der bliver *stk. 6*, som nye stykker:

”*Stk. 7.* Kommunalbestyrelsen kan afvise at behandle en begæring fra forældrene om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt efter

- 3) § 58 med en længere genbehandlingsfrist efter § 62, stk. 5, hvis der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene hos forældrene, anbringelsesstedet, barnet eller den unge, eller
- 4) § 68 a, hvis der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene hos anbringelsesstedet, barnet eller den unge.

Stk. 8. Afvises begæringen om hjemgivelse ikke, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om hjemgivelse.

Stk. 9. Hvis kommunalbestyrelsen ikke kan imødekomme begæringen om

hjemgivelse, forelægge sagen til afgørelse i børn og unge-udvalget.”

Stk. 3-5, der bliver stk. 7-9, bliver herefter stk. 10-12.

17. I § 68, stk. 3, der bliver stk. 10, udgår ”efter stk. 2”.

18. I § 68, stk. 5, der bliver stk. 12, affattes således:

”Kommunalbestyrelsen i den unges opholdskommune skal senest 6 måneder forud for ophør af en anbringelse ved det fyldte 18. år træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for efterværn og i givet fald træffe afgørelse om, hvilke foranstaltninger, der skal iværksættes efter § 76. Kommunalbestyrelsen skal forinden da i samarbejde med den unge have revideret handleplanen og herunder have tage stilling til den unges videre forløb med hensyn til uddannelse og beskæftigelse samt øvrige relevante forhold.”

19. Efter § 68 indsættes:

”§ 68 a. Børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om, at et barn eller en ung, der efter § 52, stk. 3, nr. 8, har været anbragt uden for hjemmet i mindst 3 år, fortsat skal være anbragt uden for hjemmet i en videreført anbringelse, hvis barnet eller den unge har opnået en så stærk tilknytning til anbringelsesstedet, at det på kortere og længere sigt må antages at være af væsentlig betydning for barnets eller den unges bedste at forblive på anbringelsesstedet. Afgørelser om videreførelse af en anbringelse efter 1. pkt. skal ikke forelægges for børn og unge-udvalget til fornyet afgørelse efter § 62.

Stk. 2. For et barn eller en ung, der er fyldt 15 år, kan der kun træffes afgørelse om videreførelse af en anbringelse efter stk. 1, hvis barnet eller den unge samtykker til afgørelsen.

Stk. 3. Børn og unge-udvalget kan

træffe afgørelse om videreførelse af en anbringelse efter stk. 1, uanset at betingelserne i § 52, stk. 3, nr. 8, eller § 58 ikke længere er opfyldt.

Stk. 4. Til brug for børn og ungeudvalgets afgørelse om videreførelse af anbringelsen, jf. stk. 1, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en indstilling, der indeholder:

- 1) en revideret undersøgelse af barnets forhold, jf. § 50,
- 2) en revideret handleplan, jf. § 140,
- 3) en psykologisk, lægefaglig eller anden børnesagkyndig helhedsvurdering af barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet, og
- 4) barnets eller den unges holdning til videreførelse af anbringelsen.”

§ 69. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om valg af konkret anbringelsessted i overensstemmelse med handleplanen, jf. § 140. Samtidig med valg af anbringelsessted skal der tages stilling til barnets eller den unges skolegang. Er anbringelsesstedet beliggende i en anden kommune end barnets eller den unges opholdskommune, har opholdskommunen pligt til at underrette den stedlige kommune forud for anbringelsen.

Stk. 2. I det omfang det må anses for nødvendigt under hensynet til formålet med anbringelsen, skal kommunalbestyrelsen på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge på anbringelsesstedet, jf. § 148, træffe afgørelse om ændret anbringelsessted, behandling, uddannelse, samvær med personer fra netværket m.v. under opholdet.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsens afgørelse om ændring af anbringelsessted kræver samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, jf. dog stk. 4 og 5.

Stk. 4. Er anbringelse sket med samtykke efter § 52, stk. 3, nr. 8, og kan samtykke til ændret anbringelsessted ikke

20. I § 69, stk. 5, 1. pkt., udgår ”eller § 60”.

21. I § 69, stk. 5, indsættes tre steder efter ”§ 58”: ” eller § 68 a”.

opnås, kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse efter § 58, hvis betingelserne herfor er til stede. Afgørelse om valg af anbringelsessted træffes herefter af kommunalbestyrelsen, jf. stk. 1.

Stk. 5. Er anbringelse sket uden samtykke efter § 58 eller § 60, og kan samtykke til ændret anbringelsessted ikke opnås, kan børn og unge-udvalget træffe fornyet afgørelse efter § 58, hvis betingelserne herfor er til stede. Forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, kan dog meddele samtykke til, at der ikke skal træffes fornyet afgørelse efter § 58. Afgørelse om valg af anbringelsessted træffes herefter af kommunalbestyrelsen, jf. stk. 1, uanset om børn og unge-udvalget efterprøver anbringelsesgrundlaget.

§ 71. Forældrene og barnet eller den unge har ret til samvær og kontakt under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at forbindelsen mellem forældrene og barnet eller den unge holdes ved lige. Kommunalbestyrelsen har i den forbindelse pligt til at sikre, at forældrene får information om barnets hverdag, og til at bidrage til et godt samarbejde mellem forældrene og anbringelsesstedet. En ret til samvær og kontakt, der er aftalt mellem forældrene eller er fastsat i medfør af lov om forældremyndighed og samvær, opretholdes under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet, men kan reguleres eller midlertidigt ophæves efter reglerne i stk. 2-4.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal om fornødent træffe afgørelse om omfanget og udøvelsen af samværet og kontakten og kan fastsætte nærmere vilkår for samværet og kontakten. Ved afgørelsen lægges særlig vægt på hensynet til barnet eller den unge og formålet med anbringelsen. Der kan ikke efter 1. pkt. træffes afgørelser, som medfører, at samvær og kontakt kun må finde sted

22. I § 71, stk. 1, 4. pkt. ændres ”lov om forældremyndighed og samvær” til: ”forældreansvarsloven”.

mindre end en gang om måneden. En sådan afgørelse sidestilles med en afbrydelse af forbindelsen og skal træffes af børn og unge-udvalget efter stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan med samtykke fra forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, træffe afgørelse om, at samværet mellem forældre og barnet eller den unge skal støttes ved, at der er en tredje person til stede.

Stk. 3. Når det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling, kan børn og unge-udvalget for en bestemt periode træffe afgørelse om, at samvær kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen. Under de samme betingelser og ligeledes for en bestemt periode kan der træffes afgørelse om at afbryde forbindelsen i form af samvær eller brev-, mail- eller telefonforbindelse mellem forældrene og barnet eller den unge, ligesom der kan træffes afgørelse om, at barnets eller den unges anbringelsessted ikke må oplyses over for forældrene.

Stk. 4. En afgørelse efter stk. 3 kan træffes foreløbigt efter reglerne i § 75, når betingelserne herfor er opfyldt.

Stk. 5. En afgørelse om kontrol med barnets eller den unges brevveksling, telefonsamtaler eller anden kommunikation med forældrene kan alene træffes efter § 123, stk. 2.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen i barnets opholdskommune kan yde støtte til udgifter til forældrenes transport i forbindelse med møder i barnets opholdskommune.

§ 72. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, gratis advokatbistand under en sag om

- 1) gennemførelse af en undersøgelse efter § 51,
- 2) anbringelse uden for hjemmet efter

23. § 72 *stk. 1, nr. 3*, ophæves.

Nr. 4-9 bliver herefter nr. 3-8.

24. I § 72, *stk. 1*, indsættes efter nr. 5, der bliver nr. 4, som nyt nummer:

§ 58,

3) opretholdelse af en anbringelse i op til 6 måneder efter § 60,

4) opretholdelse af en anbringelse efter § 62,

5) gennemførelse af en lægelig undersøgelse eller behandling efter § 63,

6) godkendelse af en foreløbig afgørelse efter § 75, stk. 3,

7) ændring af anbringelsessted efter § 69, stk. 4 eller 5, jf. § 58,

8) afbrydelse af forbindelsen m.v. efter § 71, stk. 3, og

9) brev og telefonkontrol efter § 123, stk. 2.

Stk. 2. Forældremyndighedens indehaver, den unge, der er fyldt 15 år, og plejeforældrene skal have tilbud om gratis advokatbistand under en sag om flytning eller hjemtagelse fra privat familiepleje efter § 78, stk. 4.

Stk. 3. Under en sag om afbrydelse af forbindelsen m.v. efter § 71, stk. 3, og en sag om brev- og telefonkontrol efter § 123, stk. 2, med den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, skal denne have tilbud om gratis advokatbistand.

Stk. 4. Om salær og godtgørelse for udlæg til advokater gælder samme regler som i tilfælde, hvor der er meddelt fri proces, jf. retsplejelovens kapitel 31.

§ 74. Børn og unge-udvalget træffer i et møde afgørelse om

1) gennemførelse af en undersøgelse efter § 51,

2) anbringelse uden for hjemmet efter § 58,

3) opretholdelse af en anbringelse i op til 6 måneder efter § 60,

4) opretholdelse af en anbringelse efter § 62,

5) gennemførelse af en lægelig undersøgelse eller behandling efter § 63,

6) godkendelse af en foreløbig afgørelse efter § 75, stk. 3,

7) ændring af anbringelsessted efter § 69, stk. 4 eller 5, jf. § 58,

”5) videreførelse af en anbringelse efter § 68 a,”

Nr. 6-9, der bliver nr. 5-8, bliver herefter nr. 6-9.

25. § 74, stk. 1, nr. 3, ophæves.

Nr. 4-11 bliver herefter nr. 3-10.

26. I § 74, stk. 1, indsættes efter nr. 5, som bliver nr. 4, som nyt nr.:

”5) videreførelse af en anbringelse efter § 68 a,”

Nr. 6-11, der bliver nr. 5-10, bliver herefter nr. 6-11.

27. I § 74, stk. 4, 1. pkt., ændres ”60, 62 og 63” til: ”62, 63, 68 a”.

- 8) afbrydelse af forbindelsen m.v. efter § 71, stk. 3,
- 9) flytning eller hjemtagelse efter § 78, stk. 4,
- 10) brev- og telefonkontrol efter § 123, stk. 2, og
- 11) anbefaling til Ankestyrelsen af adoption uden samtykke, jf. adoptionsloven.

Stk. 2. Inden der træffes afgørelse, skal indehaveren af forældremyndigheden, barnet eller den unge, advokaten og eventuel anden bisidder for forældremyndighedens indehaver eller barnet eller den unge have lejlighed til at udtale sig over for børn og unge-udvalget. Tilbud efter 1. pkt. til barnet eller den unge kan undlades, hvis barnet er under 12 år, eller hvis det må antages at være til skade for barnet eller den unge.

Stk. 3. Stk. 2 finder tilsvarende anvendelse på den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, inden der træffes afgørelse efter § 71, stk. 3, og § 123, stk. 2. Stk. 2 finder ligeledes anvendelse på plejeforældre, inden der træffes afgørelse efter § 78, stk. 4.

Stk. 4. Til vedtagelse af en afgørelse efter §§ 51, 58, 60, 62 og 63, § 69, stk. 4 og 5, § 71, stk. 3, § 75, stk. 3, og § 123, stk. 2, samt afgørelse om anbefaling af adoption, jf. stk. 1, nr. 11, kræves, at mindst 4 af børn og unge-udvalgets 5 medlemmer stemmer for afgørelsen. Afgørelser efter § 78, stk. 4, træffes ved almindelig stemmeflerhed.

Stk. 5. Såfremt dommeren ikke er enig i den trufne afgørelse, skal dette tilføres udvalgets protokol, og meddelelsen om udvalgets afgørelse skal indeholde oplysning om dommerens afvigende opfattelse.

Stk. 6. Børn og unge-udvalgets afgørelser skal meddeles skriftligt. Afgørelserne skal være begrundede og indeholde oplysning om klageadgang.

§ 75. Formanden eller i dennes fravær næstformanden for børn og unge-udvalget kan træffe foreløbige afgørelser efter §§ 51, 58, 60 og 63, § 71, stk. 3, § 78, stk. 4, og § 123, stk. 2, som af hensyn til barnets eller den unges øjeblikkelige behov ikke kan afvente, at sagen behandles i børn og unge-udvalget.

Stk. 2. Forældremyndighedens indehaver og eventuelle andre parter, jf. § 72, skal inden 24 timer efter iværksættelsen af en foreløbig afgørelse have skriftlig meddelelse om afgørelsen samt en begrundelse for afgørelsen. Meddelelsen skal tillige indeholde oplysning om retten til efter forvaltningsloven at se sagens akter og til at udtale sig om sagen samt om retten til vederlagsfri advokatbistand.

Stk. 3. En foreløbig afgørelse efter stk. 1 skal snarest muligt og senest inden 7 dage efter iværksættelsen af afgørelsen forelægges børn og unge-udvalget til godkendelse, uanset om foranstaltningen er ophørt.

Stk. 4. En afgørelse, der er godkendt efter stk. 3, har gyldighed i 1 måned. En afgørelse vedrørende § 51 har gyldighed, indtil undersøgelsen er afsluttet, dog højst 2 måneder regnet fra den foreløbige afgørelse efter stk. 1. En afgørelse vedrørende § 78, stk. 4, har gyldighed, indtil der træffes en ny afgørelse om flytning eller hjemtagelse.

Stk. 5. Direktøren for Ankestyrelsen har samme beføjelser som formanden for børn og unge-udvalget, jf. stk. 1 og 2, og kan pålægge kommunalbestyrelsen at gennemføre afgørelsen. Den foreløbige afgørelse har gyldighed i 1 måned, jf. dog de frister, der er nævnt i stk. 4, 2. og 3. pkt. Direktøren kan undtagelsesvis bestemme, at den foreløbige afgørelse skal godkendes af Ankestyrelsen inden for den frist, der er nævnt i stk. 3.

Stk. 6. Hvis børn og unge-udvalget ikke inden 1 måned træffer afgørelse i over-

28. I § 75, *stk. 1*, ændres ” 60 og 63” til: ”63, 68 a”.

ensstemmelse med direktørens foreløbige afgørelse, jf. stk. 5, skal børn og unge-udvalget umiddelbart orientere Ankestyrelsen herom. Børn og unge-udvalgets afgørelse har ikke virkning, før direktøren snarest muligt og senest 10 dage efter afgørelsen har taget stilling til, om afgørelsen skal have virkning. Hvis direktøren træffer afgørelse om, at børn og unge-udvalgets afgørelse ikke skal have virkning, træffer Ankestyrelsen afgørelse efter reglen i § 65, stk. 4, senest 8 uger efter børn og unge-udvalgets afgørelse.

§ 109. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde midlertidigt ophold i boformer til kvinder, som har været udsat for vold, trusler om vold eller tilsvarende krise i relation til familie- eller samlivsforhold. Kvinderne kan være ledsaget af børn, og de modtager under opholdet omsorg og støtte.

Stk. 2. Optagelse i boformen kan ske anonymt ved egen henvendelse eller ved henvisning fra offentlige myndigheder.

Stk. 3. Lederen træffer afgørelse om optagelse.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde støtte og vejledning fra en familierådgiver til kvinder med børn på boformer efter denne bestemmelse. Rådgivningen gives i forhold til bolig, økonomi, arbejdsmarked, skole, daginstitutioner, sundhedsvæsen m.v. og skal understøtte de enkelte dele i kommunalbestyrelsens øvrige tilbud. Rådgivningen iværksættes, når forberedelsen til udflytning fra boformen påbegyndes, og indtil kvinden og børnene er etableret i egen bolig.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde psykologbehandling til alle børn, der er fyldt 6 år, og som ledsager moderen under dennes ophold i boformer efter denne bestemmelse. Behandling skal have et omfang på mindst fire timer og op til ti timer afhængigt af bar-

29. I § 109, stk. 5, udgår ”der er fyldt 6 år, og”.

nets behov. Behandlingen skal udføres af en autoriseret psykolog. Pligten til at tilbyde psykologbehandling gælder uanset opholdets varighed. Tilbuddet skal iværksættes under selve opholdet eller i umiddelbar forlængelse heraf.

§ 140. Kommunalbestyrelsen skal udarbejde en handleplan, inden der træffes afgørelse om foranstaltninger efter § 52, § 58 eller § 76. Betyder hensynet til barnet eller den unge, at man ikke kan afvente udarbejdelsen af en handleplan, er en kortfattet angivelse af formålet med foranstaltningen tilstrækkelig. Det påhviler da kommunalbestyrelsen snarest muligt og senest inden 4 måneder at opstille en handleplan.

Stk. 2. For unge under 18 år med et behandlingskrævende stofmisbrug skal kommunalbestyrelsen udarbejde en handleplan for den behandling, der skal iværksættes, og for den nødvendige støtte til den unge. Handleplanen udarbejdes i samarbejde med den unge og dennes familie.

Stk. 3. For unge under 18 år, der har begået voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en handleplan for en indsats, der kan modvirke yderligere kriminalitet og yde den nødvendige støtte til den unge. Handleplanen udarbejdes i samarbejde med den unge og dennes familie.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal udarbejde en foreløbig handleplan, jf. stk. 3, senest 7 dage efter, at kommunen har modtaget dokumentation fra politiet om den begåede kriminalitet.

Stk. 5. En handleplan skal angive formålet med indsatsen, og hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet. Handleplanen skal bygge på de undersøgelser, der er gennemført, jf. § 50, og opstille mål og delmål i forhold til barnets eller den unges

- 1) udvikling og adfærd,
- 2) familieforhold,

30. I § 140, stk. 1, 1. pkt., ændres ”efter § 52, § 58 eller § 76” til: ”, jf. § 52 og § 76”.

- 3) skoleforhold,
- 4) sundhedsforhold,
- 5) fritid og venskaber og
- 6) andre relevante forhold.

Stk. 6. En handleplan skal endvidere angive indsatsens forventede varighed. I sager om anbringelse uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 8, og § 58, skal en handleplan tillige angive, hvilke former for støtte der selvstændigt skal iværksættes over for familien i forbindelse med, at barnet eller den unge opholder sig uden for hjemmet, og i tiden efter barnets eller den unges hjemgivelse.

Stk. 7. For unge, der er idømt en sanktion efter straffelovens § 74 a, skal handleplanen indeholde en konkret plan for, hvordan den unge snarest muligt og senest ved afslutningen af sanktionen påbegynder en uddannelse eller kommer i beskæftigelse.

Stk. 8. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde forældrene at udarbejde en særskilt plan for støtten til forældrene i forbindelse med en anbringelse uden for hjemmet.

§ 159. Forældrene og barnet eller den unge betaler for døgnopholdet, jf. § 52, stk. 3, nr. 8, og §§ 58 og 60 efter regler, der fastsættes af velfærdsministeren i en bekendtgørelse.

§ 195 a. Velfærdsministeren fremsætter senest i folketingsåret 2009-10 forslag til revision af afsnit VII i lov om social service.

Stk. 2. Velfærdsministeren fremsætter senest i folketingsåret 2008-09 forslag til revision af § 48 a.

31. § 159 affattes således:

§ 159. ”Velfærdsministeren kan fastsætte regler om, at forældrene og barnet eller den unge betaler for døgnopholdet, jf. § 52, stk. 3, nr. 8. Der kan ikke fastsættes betaling for et døgnophold efter § 52, stk. 3, nr. 8, når der er tale om en videreførelse af en anbringelse efter § 68 a.”

32. I § 195 a, stk. 2, ændres ”folketingsåret 2008-09” til: ”folketingsåret 2009-10”.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2009.

